

BISTRIŠKI ODMEVI

GLASILO OBČINE ILIRSKA BISTRICA

ILIRSKA BISTRICA II FEBRUAR 2013 II ŠT. 57 II 5231 IZVODOV II BREZPLAČNO

DELOVNI OBISK
VLADE RS

FINANČNE
SPODBUDE ZA
RABO OBNOVLJIVIH
VIROV ENERGIJE

VESELJE NA SNegu

OKROGLA OBLETNICA
LIKOVNEGA
DRUŠTVA FRANCETA
PAVLOVCA

SNeg

*Brez konca padaš, drobni sneg,
na tihi gozd in na poljano,
nekje kraguljčki, hitri beg,
spet molk za mano in pred mano.*

*Kaj moč mi, čas, kaj si mi dan?
Kar bilo - kot v sneg zakopano!
Kar bode - kot ta tiha plan
brez konca širi se pred mano.*

(Josip Murn)

UVODNIK

V prvih januarskih dneh je doline in bregove pobelil težko pričakovani sneg. Kljub romantiki zimske idile in soncem, ki se je svetlikalo nad snežno odejo, pa nas ti prizori niso prevzeli popolnoma. Ne, ti dnevi so bili polni ogorčenja, protestnih shodov, vzklikov nezadovoljnih ljudi nad državo, v kateri živimo. V upanju na boljšo prihodnost so se ljudje odpravili na protestne shode, da bi opozorili vse tiste, ki ne vidijo, da je nekaj hudo narobe. V naše kraje pa je na delovni obisk prišla vlada Republike Slovenije. Po celem mestu so potekala srečanja z ministri, pogovori in podpisi pogodb. Udeleženci srečanja vlade z župani, gospodarstveniki, poslanci in svetniki z območja Notranjsko-kraške regije so imeli ne malo katero vprašanje. Izpostavili so problem togosti trga dela, izgradnje avtocestne povezave Postojna/Divača- Jelšane, gradnje vetrnih elektrarn na Volovji Rebri in odločitev Občine Ilirska Bistrica, povezano s premikom iz notranjske v primorsko regijo. Veliko je bilo obljub in upov na boljše stanje. Kako se bodo zadeve v resnici odvijale pa bomo videli v prihodnje. Do takrat pa naj nas razvedri in razveseli norčavi pust, kulturni praznik pa naj nas, navkljub situaciji, spomni na narodovo bogato kulturno identiteto.

Isabella Bučković,
odgovorna urednica

IZ VSEBINE

AKTUALNO	Delovni obisk vlade RS v Ilirski Bistrici	3
OBČINSKI ODMEVI	16. seja Občinskega sveta Občine Ilirska Bistrica	5
	Finančne spodbude občanom za rabo obnovljivih virov energije	6
GOSPODARSTVO, KMETIJSTVO IN TURIZEM	Problem gozdarstva v Sloveniji	7
	Akcija sterilizacij in kastracij mačk	8
	Strokovna kmetijska ekskurzija po razvitih evropskih deželah	9
	Vrtičkarstvo	10
ODMEVI IZ NAŠIH KRAJEV	Božični koncert	11
	Na obisku srbsko posvetno društvo Nikola Tesla	12
	Samsa Jože in konj Luj	13
SOCIALNO VARSTVO IN ZDRAVJE	Kuharska delavnica v dnevnem centru Sonček	14
	Pregled dela v društvu zdravljenih alkoholikov	16
	Januar v domu starejših občanov	17
KULTURA	Misel o knjigi	21
	Duo AccoPiano	22
	Okrogla obletnica likovnega društva Franceta Pavlovca	23
	Pravljica o pravljici	24
ŠOLSTVO IN ŠPORT	Uspešni na regijskem in državnem tekmovanju »mladina in gore«	26
	Telovadimo skupaj	27
	Dočakali smo sneg	27
	Podelitev priznanj najuspešnejšim članom teniškega društva	28
	Na drsališču v Lipici	31
	Zimska glasbena pravljica	32
	Dedek mraz med otroci Vrbovega	33
NAŠI MLADI IN NAJMLAJŠI	Veselje na snegu	34
	Zimsko rajanje v vrtcu Podgrad	34
NAPOVEDNIK	Prireditve v februarju	35

KOLOFON

Bistriški odmevi - Glasilo Občine Ilirska Bistrica III Izdajatelj: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica
Odgovorna urednica: Isabella Bučković
Uredniški odbor: mag. Olga Kozak, Vladimir Čeligoj, Mateja Rolih, Tatjana Urbančič, Milojka Štemberger, Lucija Šenkinc
Sedež uredništva: Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica III E-naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si III Telefon: 05/99 66 278, 051/341 133
Lektoriranje: Nataša Ujčič (razen posameznih prispevkov) III Grafična zasnova: Nina Urh
Grafično oblikovanje in tisk: Schwarz print d.o.o., Koprška ulica 106 d, 1000 Ljubljana III Naklada: 5.231 izvodov
Glasilo brezplačno prejemajo vsa gospodinjstva v Občini Ilirska Bistrica III Uredništvo si pridružuje pravico krajšanja prispevkov in spremembe naslovov. Prispevkov ne honoriramo. Avtor nepodpisanih prispevkov je odgovorna urednica.
Fotografije: Petar Nikolić, Tjaša Kalčič, Goran Antlejš in foto arhivi društev, gimnazije Ilirska Bistrica, OŠ Antona Žnideršiča, OŠ Dragotina Ketteja, OŠ Jelšane, OŠ, Podgrad, OŠ Podgora Kuteževo, OŠ Pregarje, Fotografija na naslovnici: Petar Nikolić

DELOVNI OBISK VLADE RS V ILIRSKI BISTRICI

Vlada RS je v sklopu obiska Notranjsko-kraške statistične regije, 23.1.2012, obiskala tudi Ilirsko Bistrico. Ob tej priložnosti so po občini potekala razna srečanja in pogovori z ministri ter podpisali pogodbe.

Prvi je Občino Ilirska Bistrica obiskal minister za izobraževanje, znanost, kulturo in šport Žiga Turk, ki se je na sestanku z županom, občinsko upravo in vodjo aktiva ravnateljev Občine Il. Bistrica Mirjam Vrh, pogovarjal predvsem o prenosu starih skladišč in vmesnih prostorov nekdanje vojašnice v Ilirski Bistrici, z ministrstva za šolstvo, znanost, kulturo in šport na občino. Kot je pojasnil župan Emil Rojc bi se prostori lahko uredili v prireditveni prostor, gimnazija pa bi lahko tam pridobila telovadnico. Minister je glede prenosa zemljišč potrdil razpoložljivost ministrstva, da se to vprašanje uredi v skladu z obstoječo zakonodajo in ob upoštevanju potreb bližnje gimnazije, ki je last ministrstva. Izrazil pa je željo, da nepremičnine ostanejo namenjene javni uporabi. V zvezi s financiranjem športne dvorane je minister opozoril, da sedanja finančna situacija ne omogoča državi zagotovitev potrebnih sredstev, je pa možno, da občina sodeluje na razpisih za evropska sredstva.

Minister za kmetijstvo in okolje Franc Bogovič se je z ekipo sodelavcev iz Ministrstva za kmetijstvo in okolje udeležil delavnega sestanka z občinskimi predstavniki. Osrednje teme sestanka so bile širitev območij Natura 2000 v povezavi z vetrnimi elektrarnami na Volovji rebri, sanacija industrijskega odlagališča Globovnik ter problematika bioplinarne Ilirska Bistrica.

Občino pa je obiskal tudi minister za infrastrukturo in prostor Zvone Černač, ki je z županom Emilom Rojcem podpisal protokol za izgradnjo obvoznice Ilirska Bistrica. Minister je ob obisku regije podpisal več dogovorov oziroma protokolov glede nadgradnje obstoječega cestnega

omrežja z izgradnjo obvoznice Ilirska Bistrica, Pivka in Postojna, ki bodo s svojo izvedbo pripomogli k večji prometni pretočnosti. Gradnja obvoznice v Ilirski Bistrici naj bi se nadaljevala po izgradnji krožišča pri Spetiču, zatem pa bi zgradili podvoz pod železniško progo, obnovili most čez Bistrico in prestavili cesto z mostu čez Reko. Z obvoznicami bi ves promet iz Šembij proti Hrvaški stekel mimo mesta in s tem močno razbremenil mestno jedro. Kot je pojasnil minister bo obvoznica Ilirska Bistrica financirana v okviru sedanje finančne perspektive, kar pomeni, da mora biti zaključena do leta 2015. Sledila ji bo obvoznica Pivka, ki bo z izgradnjo predora bistveno skrajšala potovalni čas s tega območja proti sedanji avtocesti. Druga pomembna naloga v prihodnosti pa bo izbira ustrezne variante trase bodoče avtocestne povezave Postojna/Divača- Jelšane. Vlada je s sklepom določila na področju med Merečami in sedanjo avtocestno povezavo tri trase, ki bodo preučevane v nadaljevanju: severna, osrednja in zahodna. Trasa od mejnega prehoda Jelšane do Mereč pa je bolj ali manj jasna.

V sklopu gostovanja Vlade RS v Notranjsko-kraški statistični regiji je minister za zdravje Tomaž Gantar obiskal Zdravstveni dom Ilirska Bistrica. Direktor in ožje vodstvo so ministru predstavili specifične območja, uspehe in težave ZD ter dileme glede bodočega poslovanja. Minister pa

je predstavil probleme pri sistemskih spremembah in financiranju zdravstva, s poudarkom na problemih ruralnih območij. Pokazal je da dobro pozna teren in problematiko gostiteljev, ob tem izkazal veliko razumevanja, pohvalil prizadevanja kolektiva in obljubil nadaljnjo pomoč pri reševanju nakopičenih problemov. Na srečanju so podpisali soglasje Ministrstva za zdravje k pismu o nameri o sodelovanju z Bolnišnico Sežana, Zdravstveni dom pa je zaprosil za podporo pri neodplačnem prenosu premoženja MORS na Občino za potrebe zdravstva in pri dodatnih ukrepih za krepitev enote NMP, ki ima na tem območju velik pomen. Ob ogledu prostorov ZD se je minister lahko prepričal tudi, da je kljub stavki javnega sektorja, ki je potekala na ta dan, delo potekalo nemoteno, predstavniki sindikatov pa so mu predali pismo s protestno izjavo in podporo stavki.

Minister za delo družino in socialne zadeve mag. Andrej Vizjak pa je obiskal Dom starejših občanov. Poleg delavcev zavoda so ministra pričakali še lokalni predstavniki stranke SDS, predstavniki občinske uprave in direktorica Centra za socialno delo Il. Bistrica. Po prisrčnem sprejemu, katerega so se množično udeležili tudi stanovalci doma, so si gostje v dvorani doma ogledali predstavitveni video film, ki ponazarja pestrost domskega življenja. V uradnem razgovoru je direktorica doma ga. Miranda Vrh ministra seznanila

s problematiko približevanja predpisane-
mu bivalnemu standardu, po katerem bo
v naslednjih nekaj letih vse štiriposteljne
sobe potrebno spremeniti v manjše
enote, kar pomeni zmanjšanje nastan-
itvenih kapacitet za 40 stanovalcev in
posledično zmanjšanje števila zaposlenih
za 20 delavcev. Obe posledici bi bili za
lokalno skupnost usodni, saj ima dom
že sedaj izjemno veliko povpraševanje
po nastanitvenih kapacitetah, delovnih
mest v okolju pa ravno tako primanjkuje.
Vodstvo doma ima strateški razvojni na-
črt po katerem bi se izognili tem neljubim
posledicam, vendar bo za realizacijo
potrebno razumevanje tako ministrstva
kot lokalne skupnosti. Minister Vizjak je
bil z ogledom zadovoljen in pohvalil pri-
zadevanja zaposlenih za dobro počutje
stanovalcev. Soglašal je s predstavljenim
načrtom doma in tudi sam predstavil

strateške usmeritve ministrstva, ki bodo
domovom zagotavljale evropska sredstva
za realizacijo lastnih načrtov. V nadalje-
vanju je ministra zanimala tudi izvedba
nove socialne zakonodaje na Centru za
socialno delo s čimer ga je seznanila
direktorica Kristina Zadel Škrabolje.
Vladni obisk se je zaključil v Domu
na Vidmu z srečanjem vlade z župani,
gospodarstveniki, poslanci in svetniki
z območja Notranjsko-kraške regije.
Srečanja se je udeležil tudi predsednik
vlade Janez Janša. Težav in dvomov, ki
so jih udeleženci predstavili ministrom
in predsedniku vlade je bilo precej.
Med temami so izpostavili problem
togosti trga dela, izgradnji avtocestne
povezave Postojna/Divača- Jelšane,
škoda po divjadi, govora pa je bilo tudi
o nadaljnjem ravnanju Ministrstva za
kmetijstvo in okolje pri postopkih za

gradnjo vetrnih elektrarn na Volovji Re-
bri. Pri tem je minister Bogovič povedal,
da želijo postopek v prihodnje peljati
tako, da se ugotovi, kakšne rešitve bi
bile sprejemljive za vse. V ta namen se
nameravajo tudi srečati s predstavniki
občine Ilirska Bistrica. Janša pa je pouda-
ril, da je "pingponga" v zvezi z vetrnicami
dovolj, odgovorni naj vložijo zahtevo
za preučitev postopka. Na srečanju so
izpostavili tudi možnosti razvoja lesno-
predelovalne industrije, kjer je minister
opozoril na dopolnitev programa razvoja
podeželja, na lani sprejet akcijski načrt
za lesno industrijo, s katerim ji bodo
dvignili podporo. Določili bodo tudi
nižje koncesijske dajatve, prišlo bo tudi
do spremembe zakona o gozdovih ter
posledično združitve zavoda za gozdove
s skladom kmetijskih in gozdnih zemljišč.
Predsednik vlade pa je omenil odločitvi
občine Ilirska Bistrica, povezano s premi-
kom iz notranjske v primorsko regijo. »To
bo vlada v vsakem primeru spoštovala,
ne vem pa, ali so jim bile predstavljene
vse posledice take odločitve,« je dejal
predsednik vlade. Pojasnil je, da je Slo-
venija statistično razdeljena na vzhodno
in zahodno kohezijsko regijo. Zahodna
kohezijska regija je že danes na povprečni
razvitosti EU, vzhodni del pa je pod
70 odstotki razvitosti EU. To pomeni, da
bo že v naslednji finančni perspektivi
zahodni del Slovenije dobival samo še
razmeroma majhen del kohezijskih
sredstev, vzhodni del pa bo upravičen
do polnih sredstev. Za razmislek ima
Občina Ilirska Bistrica še tri leta časa.
Obisk se je zaključil s prijateljsko no-
gometno tekmo med vladno ekipo ter
domačo ekipo predstavnikov regije.
Kljub predani igri domačih igralcev pa
so predstavniki vlade, odnesli zmago
s tremi goli, medtem ko so ti prejeli le
enega.^{III}

16. SEJA OBČINSKEGA SVETA

Občinski svetniki so na 16. seji Občinskega sveta Občine Ilirska Bistrica, dne 24.1.2013, razrešili Dušana Grbca, kot predsednika Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja in člana te komisije. Grbec je namreč na zadnji seji Kviza, 9.1.2013, podal odstopno izjavo iz osebnih razlogov. Rok Jenko je ob tem opozoril, da gre tukaj za »gentlemanski« umik, saj bi bil Dušan Grbec, v kolikor ne bi sam odstopil kot predsednik Kviza, deležen razrešitve s strani članov komisije in občinskega sveta, zaradi njegovega ravnanja z ne izvedbo volitev v državni svet RS. Grbec je razložil, da seja Kviza ni bila pogoj za izpolnitev kandidature in da je bila zadeva nepravilno izpeljana na sami seji občinskega sveta, za kar

sam ni odgovoren.

Svetniki so v nadaljevanju potrdili tudi sklep o sestavi občinske volilne komisije, ki jo bodo sestavljali: Vojko Kirn, Andrej Batista, Dragica Kastelic Boštjančič, Zdenka Tomažič, Meta Dogančič, Patricija Jelenič, Tina Kocijan in Dunja Pangos.

Z mesta predsednice in članice nadzornega odbora Občine Ilirska Bistrica je odstopila Sonja Železnik, Zora Anuša Balazs pa je odstopila s funkcije predsednice in članice komisije za mednarodno, medobčinsko in obmejno sodelovanje.

Svetniki so se tako ponovno lotili obravnave osnutka odloka o proračunu Občine Ilirska Bistrica za leto 2013, s katerim bodo nadaljevali na naslednji seji.^{III}

OBVEŠČANJE UPORABNIKOV PITNE VODE

Upravljevec vodovodnih sistemov mora v skladu Pravilnikom o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06 in 25/09) uporabnike pitne vode v začetku koledarskega leta obvestiti o tem, na kakšen način jih bo v tekočem letu obveščal o uporabi pitne vode.

Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o. je sprejelo Načrt obveščanja uporabnikov pitne vode vodovodnih sistemov Ilirska Bistrica, Knežak in Podstenjšek, v skladu s katerim bo v letu 2013 potekalo obveščanje v primeru morebitne neskladnosti, omejitve ali prepovedi uporabe pitne vode.

Vzrok obveščanja	Časovna opredelitev	Način obveščanja
9. člen Pravilnika o pitni vodi: neskladnost pitne vode zaradi hišnega vodovodnega omrežja ali njegovega vzdrževanja	čimprej, a najkasneje v sedmih dneh	• dopis
21. člen Pravilnika o pitni vodi: omejitve ali prepoved uporabe pitne vode	čimprej, a najkasneje v dveh urah	• Radio 94 • TV Galeja • Center za obveščanje • spletna stran JP Komunala Il. Bistrica • spletna stran občine Il. Bistrica • oglasne deske Občine Ilirska Bistrica in krajevnih skupnosti
22. člen Pravilnika o pitni vodi: izvajanje ukrepov za odpravo neskladnosti pitne vode	čimprej, a najkasneje v enem dnevu	• Radio 94 • TV Galeja • Center za obveščanje • spletna stran JP Komunala Il. Bistrica • spletna stran občine Il. Bistrica • oglasne deske Občine Ilirska Bistrica in krajevnih skupnosti
31. člen Pravilnika o pitni vodi: uporaba pitne vode po pridobitvi dovoljenja o odstopanju mejnih vrednosti za določene snovi	čimprej po pridobitvi dovoljenja, a najkasneje v sedmih dneh	• Radio 94 • TV Galeja • Center za obveščanje • spletna stran JP Komunala Il. Bistrica • spletna stran občine Il. Bistrica • oglasne deske Občine Ilirska Bistrica in krajevnih skupnosti
34. člen Pravilnika o pitni vodi: skladnost pitne vode, ugotovljena v okviru notranjega nadzora	najmanj enkrat letno, najkasneje do 31. marca	• Bistriški odmevi • Snežnik • spletna stran JP Komunala Il. Bistrica • spletna stran Občine Il. Bistrica

Načrt obveščanja uporabnikov pitne vode vodovodnih sistemov Ilirska Bistrica, Knežak in Podstenjšek je v celoti objavljen na spletni strani Javnega podjetja Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o.

Direktor: Igor Maljevac, inž

SUBVENCIJE - NEPOVRATNE FINANČNE SPODBUDE OBČANOM ZA NOVE NALOŽBE RABE OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE IN VEČJE ENERGIJSKE UČINKOVITOSTI STANOVANJSKIH STAVB

Slovenski okoljski javni sklad je 11.1.2013 v Uradnem listu R Slovenija objavil sledeče **Javne pozive- spodbude** :

JAVNI POZIV 18SUB-OB13

1. Predmet javnega poziva so nepovratne finančne spodbude **občanom** za rabo obnovljivih virov energije in večjo energijsko učinkovitost **stanovanjskih stavb** na območju Republike.

JAVNI POZIV 19SUB-OB13

1. Predmet javnega poziva so nepovratne finančne spodbude **občanom** za rabo obnovljivih virov energije in večjo energijsko učinkovitost **večstanovanjskih stavb** na območju Republike Slovenije.

JAVNI POZIV 22SUB-AVPO13

1. Predmet javnega poziva je nepovratna finančna pomoč **pravnim osebam in samostojnim podjetnikom** za nakup novih vozil na stisnjen zemeljski plin ali bioplin, namenjenih javnemu potniškemu prometu.

JAVNI POZIV 20SUB-EVOB13

1. Predmet javnega poziva so nepovratne finančne spodbude **občanom** za nove naložbe nakupa okolju prijaznejših baterijskih električnih vozil, ki vključujejo nova (serijsko proizvedena) električna vozila in nova (serijsko proizvedena) priključna (plug-in) hibridna vozila (z motorjem z notranjim zgorevanjem in z baterijami) za cestni promet. Vloga mora biti vložena pred nakupom novega (serijsko proizvedenega) vozila.

Višina sredstev po javnem pozivu **javni poziv 18SUB-OB13** znaša 15.500.000 EUR in vključuje deset navedenih ukrepov v OVE in URE:

- A. vgradnja solarnega ogrevalnega sistema v stanovanjski stavbi,
- B. vgradnja kurilne naprave za centralno ogrevanje stanovanjske stavbe na lesno bupmaso,
- C. vgradnja toplotne črpalke za pripravo sanitarne tople vode in/ali centralno ogrevanje stavbe
- D. priključitev na daljinsko ogrevanje na obnovljiv vir energije ob prvi vgradnji sistema centralnega ogrevanja v starejši stanovanjski stavbi
- E. vgradnja lesenega zunanjega stavbnega pohištva v starejši stavbi
- F. toplotna izolacija fasade starejše eno ali dvostanovanjske stavbe
- G. toplotna izolacija strehe ali stropa proti neogrevanemu prostoru v starejši eno ali dvostanovanjski stavbi
- H. vgradnja prezračevanja z vračanjem toplote odpadnega zraka v stanovanjski stavbi
- I. gradnja eli nakup nizkoenergijske in pasivne eno ali dvostanovanjske stavbe
- J. nakup stanovanja v tri-in večstanovanjski stavbi, zgrajeni ali prenovljeni v pasivnem energijskem razredu.

Izvajalec naložbe (občan) lahko uveljavlja pravico za enega ali več navedenih ukrepov, ki bodo navedeni po oddaji **vloge** za pridobitev nepovratne finančne spodbude po **tem javnem pozivu**.

Postopek izvedbe je sledeč:

pred izvedbo naložbe vlagatelj vloži vlogo

Eko sklad pregleda in obravnava vlogo

v primeru nepopolne vloge Eko sklad vlagatelja pozove k dopolnitvi vloge
vlagatelj mora dopolniti vlogo v roku 15 dni od vročitve poziva

v primeru popolne vloge Eko sklad vlagatelju izda odločbo in pogodbo

↓
vlagatelj podpisano pogodbo obvezno vrne Eko skladu
v roku 15 dni od vročitve

vlagatelj Eko skladu predloži zaključno dokumentacijo

v primeru nepopolne zaključne dokumentacije Eko sklad
vlagatelja pozove k dopolnitvi vloge za izplačilo

v primeru popolne zaključne dokumentacije izplačilo nepovratnih
sredstev v roku 30 dni od prejema zahtevka

Pred oddajo vloge pozorno preberite besedilo javnega poziva. Aktualna sta še: Javni poziv za kreditiranje okoljskih naložb pravnih oseb, samostojnih podjetnikov posameznikov in zasebnikov 48PO12 in Javni poziv za kreditiranje okoljskih naložb občanov 47OB12.

Strokovni, brezplačni in neodvisni nasveti o učinkoviti rabi energije (URE) in uporabi obnovljivih virov energije (OVE) vam bodo v pomoč, zato se oglasite v energetske svetovalni pisarni ESP Ilirska Bistrica v Domu na Vidmu, Gregorčičeva 2 (ob glavnem vhodu). Tu smo vsak torek in petek.

ENERGETSKO SVETOVALNA PISARNA DELUJE V SKLOPU PROJEKTA ENSVET-energetsko svetovanje za občane.

Energetski svetovalec Miran PENKO

CENJENE OBČANKE IN OBČANE VABIMO NA STROKOVNO,
BREZPLAČNO IN NEODVISNO SVETOVANJE V

**ENERGETSKO SVETOVALNO PISARNO
ESP ILIRSKA BISTRICA
DOM NA VIDMU GREGORČIČEVA 2**

Po predhodni najavi na tajništvu občine

tel. št. 05/71 12 300

tel. št. 05/71 41 361

VSAK TOREK IN PETEK

od 17. do 18. ure (ob prijavi na obisk opišete teme razgovora)

LEPO VABLJENI

*energetski svetovalec Miran PENKO in
energetski svetovalec Samo HRVATIN*

PROBLEM GOZDARSTVA V SLOVENIJI

Gozdarstvo je sestavljeno iz treh glavnih načel, ki temeljijo na sonaravnosti, trajnosti in mnogonamenskosti. Pri nas v Sloveniji se lahko pohvalimo, da kar 2/3 celotne površine prekriva gozd. Gozd. Nekoč je bil ena izmed glavnih gospodarskih panog, danes je močno nazadoval. Kot sem večkrat slišal, se radi primerjamo z Avstrijo, Skandinavijo, Švico, Nemčijo, a kakega očitnega napredka še ni na vidiku.

Pokazatelji uspešnosti so urejena gozdarska zakonodaja in podzakonski akti, financiranje stroke, izobraževanje gozdarskih uslužbencev in lastnikov gozdov, strokovno svetovanje in pomoč gozdarskih uslužbencev lastnikom gozdov pri označevanju drevja za posek, možnost sodelovanja lastnikov gozdov pri izvajanju gozdno-gojitvenih načrtih ter urejen globalni pomen gozda na makroravni v Republiki Sloveniji (izvedbeni načrti, gozdne inventure, ki se izvajajo vsakih 10 let). To je nam lahko samo za zgled, da smo povsem primerljivi s sosednjimi državami Evropske unije.

Problem pa po mojem mnenju nastane zato, ker država daje gozdarsko-lesarski panogi premajhen poudarek. Trudi se času primerno, vendar je prva težava zaposlovanje. Gozdar dobi en ogromen revir, približno 4000 ha, kjer je na tisoče km gozdnih cest, na stotine km gozdnih vlak, na tisoče zemljišč z lastniki, skratka tu se pokaže dejanska preobremenjenost na eno osebo; še v oddelku recimo 40 ha je dela ogromno. Najbolj smotrno bi bilo t. i. oddelčno gospodarjenje. Vsako zasebno podjetje bi imelo v revirju pod sabo 10 oddelkov, ki bi z njimi opravljalo vsa potrebna dela; za gozdne prometnice pa bi imeli v celotnem revirju zadolženo eno podjetje, ki bi se izključno ukvarjalo samo s tem, od vzdrževanja naprej. Tako bi razbremenili delo revirnega gozdarja, ki bi v tem primeru s pomočnikom vodil celoten revir in opravljal nadzor, temeljitejši nadzor nad vsem pa bi imeli gozdarska inšpekcija in gozdarska policija.

Druga težava je v premajhnem pogozdovanju. Res je, da je sonaravnost eden

izmed temeljev, ki pomeni, da večino gospodarjenja prepustimo naravi, ampak so pa pri nas veliki deleži, ki bi lahko bili pogozdeni, pa niso.

Tretja težava je zaraščanje. Nekoč obdelovalne površine s kmetijskimi nameni so danes postale gozd; predvsem kot posledica modernizacije časov, hkrati pa povedo, da je ta panoga v zatonu. Tu pa se pokaže, da kronično primanjkuje kadra.

Četrta težava so poseki brez odobritve oz. »črne sečnje«, ki malenkostno odstotkovno vsako leto naraščajo. Glavni razlog za to je pomanjkanje nadzora.

Peta težava je ta, da premalo posekamo, glede na povprečni letni prirastek, ki znaša 2,5 %. Letno pri nas posekamo približno 3,5 mio m³ lesa, kar pomeni, da bi lahko posekali še malenkost več, to pa pomeni, da je trženje in povpraševanje po lesu kot glavne gozdne dobrine na izjemno nizki ravni. Primer: Vsa dela, zastopana v gozdarstvu, vsa mehanizacija, vsa zaščitna oprema, vsa pogonska goriva in vzdrževanje, stanejo več, kot pa dejansko iztržimo z lesom. Znano je, da mnogi radi izvažajo les za pridelavo v sosednje države po neki

točno določeni ceni, od tam pa narejeni izdelek odkupimo po 3-krat ali večkratni ceni. Drugod se žagarski ali pa katerikoli drugi obrati splačajo, pri nas pa se to ne splača. Sedaj se ta trend malenkostno povečuje, napredek je sicer minimalen, ampak glede na te čase bi morala gozdarsko-lesarska panoga še bolj rasti.

Pa še nekaj velja poudariti: vrednost gozda, ki bode v oči. Nekoč je gozd pomenil veliko, vrednost samih zemljišč je bila bistveno večja, kot je danes. Največjo ceno v današnjem času dosegajo zemljišča, ki bi lahko bila, in zemljišča, ki so zazidljiva; kmetijska in gozdarska pa v primerjavi z zazidljivimi močno zaostajajo. Po moji presoji je to prenizko, ker gozd nam nudi vse, kar potrebujemo, od svežega zraka do dobrin. Še vedno pa je tako, kot sta veter in sonce, premalo izkoriščen obnovljiv vir energije. Premalo ga cenimo in mu namenimo pozornosti, kot tudi lesni panogi. Vprašanje, ki si ga kot gozdar ob tem zastavljam, je, kaj se bo v širši prihodnosti z gozdarsko in lesarsko panogo dogajalo, če ne bo storjenega nekega koraka naprej. **III Patrik Tomšič, inž. gozd in lov.**

AKCIJA STERILIZACIJ IN KASTRACIJ MAČK

V Sloveniji je vsako leto zavrženih nekaj tisoč mačk. Ne- katere žalostno končajo v prometnih nesrečah, mnoge pa najdemo odložene v zabojnikih za smeti, v grmovju, škatlah, v gozdu, zavezanih v vrečkah in še kje. Problem velikega števila nezaželenih in zavrženih mačk se iz leta v leto povečuje, saj imajo mačke veliko sposobnost reprodukcije. Ena sama mačja samica lahko skupaj s svojimi potomci spravi na svet kar 420.000 mačjih potomcev.

Nekaj razlogov za sterilizacijo oziroma kastracijo:

poseg je ena izmed najenostavnejših in najučinkovitejših metod preprečevanja brejosti in s tem omejevanja mačje populacije;

z omenjenima posegoma mačke zavarujemo pred smrtno nevarnima spolno prenosljivima boleznima (mačji aids in levkoza), ki se v največji meri prenašata s parjenjem in pretepi med mačkami;

sterilizirane in kastrirane živali se manj pogosto potepajo oziroma izgubijo, manj pogosto se tudi pretepajo, so bolj zadovoljne doma in bolj predane; kastrirani samci navadno manj označujejo svoj teren.

Če bi bilo več steriliziranih in kastriranih živali, bi bilo manj mladičev. Te bi lastniki oddajali najprimernejšim posvojiteljem. Če bi se pozneje zgodilo, da bi žival morala menjati dom, bi bilo več interesentov in zavetišča ne bi bila zadnja postaja na njihovi poti.

S to akcijo bi radi spodbudili vse, ki imajo doma nekastrirane in nesterilizirane mačke, da razmislijo in odpeljejo svojega ljubljencega na poseg. Cena sterilizacije in kastracije je namreč precej nižja kot stroški oskrbe mačjega legla ali stroški veterinarske oskrbe povoženega ljubljencega.

V času akcije lahko v izbranih ambulantah ob predložitvi kupona opravite poseg sterilizacije oziroma kastracije mačk po

akcijski ceni. Kupon in seznam ambulant najdete na spletni strani (občinska spletna stran). Več informacij o akciji je na voljo na spletni strani Zavetišča Horjul (www.zavetisce-horjul.net/akcija).

AKCIJA STERILIZACIJ IN KASTRACIJ MAČK

od 1. 2. do 15. 3. 2013

Vsi, ki boste svoje mačke pripeljali na poseg v času akcije, sodelujete v **nagradnem žrebanju** za privlačne nagrade.

Ob predložitvi kupona je v času akcije v vseh naštetih ambulantah cena sterilizacije 60 € in kastracije 42 €. Cene vsebujejo DDV.

V akciji sodelujejo veterinarske ambulante:

- Veterinarska ambulanta Rex, Domžale (041 680 495)
- Veterina Noe, Radomlje (070 550 590)
- Veterinarska postaja Postojna in izpostava Cerkljica (031 674 180)
- Veterinarska ambulanta Hrpelje (05 68 00 199)
- Veterinarska ambulanta Ilirska Bistrica (05 7145 010)
- Veterinarska postaja Vrhnika (01 7502 552)

☎ Na poseg je treba žival predhodno naročiti po telefonu. Več o poteku akcije sterilizacij in kastracij mačk lahko preberete na spletni strani Zavetišča Horjul: www.zavetisce-horjul.net/akcija

doget **PRRR od AJAJ na 4+**

www.zavetisce-horjul.net/trgovina

info@zavetisce-horjul.net

IZPOLNI STRANKA

Ime in priimek _____

Naslov _____

Poštna številka in kraj _____ Telefonska številka _____

IZPOLNI VETERINAR

Številko sterilizacij Številko kastracij

ŽIG ambulate in podpis veterinarja

Izpolnjeni kupon pošljite na naslov:
Zavetišče Horjul, Smrečje 55, 1354 Horjul, s pripisom AKCIJA

Udeleženci s priložnim kuponom in nagradni listi soglašajo, da se lahko njihovi v nagradni listi zbrani podatki uporabijo za namen nagradne igre. Nagradenci s sodelovanjem v nagradni listi soglašajo, da se njihovo ime in kraj bivanja ter prejete nagrade javno objavijo. Pravila sodelovanja v nagradni listi so ves čas akcije dostopna na: www.zavetisce-horjul.net/akcija

JASENSKI KROMPIR JE NAJBOLJŠI

Vaščani Jasena so daleč naokrog poznani po kulturnih prireditvah, ki so v zadnjem času organizirane v novo zgrajenem vaškem domu. Njihova gostoljubnost je vsem znana, zato nikoli ne razočarajo svojih gostov in jim velikokrat pripravijo prijetna presenečenja.

Zelo domači so v kulinariki, saj so pravi specialisti pri pripravi ocirkov s krompirjem. Ob zadnji prireditvi, božičnem koncertu, so se ponovno izkazali s kuharskim znanjem. Janko Ferlež, Romeo Logar, Marjan Baša in Alojz Primc so v zelo kratkem času pripravili ocirke s krompirjem za 200 obiskovalcev koncerta. »Kuharji« so zopet dokazali, da obvladajo svoj posel.

Član ekipe Janko Ferlež je pohvalil svoje sodelavce, posebej pa je bil ponosen na to, da so obiskovalci za seboj pustili prazne krožnike. **III Petar Nikolič**

STROKOVNA KMETIJSKA EKSURZIJA PO RAZVITIH EVROPSKIH DEŽELAH

Mladi slovenski kmetje smo v sredini meseca decembra ponovno odšli na strokovno ekskurzijo na sever Evrope in v evropski parlament. Tokrat sva se ekskurzije udeležila mlada kmeta iz Pivke in Ilirske Bistrice, toda ker si želimo povezati čim več mladih s podeželja v naših krajih, že ustanovljamo Društvo podeželske mladine Postojna, Pivka in Ilirska Bistrica (DPM PIP).

Kar petdnevno ekskurzijo smo s polnim avtobusom začeli z ogledom muzeja Mercedes-Benz v Stuttgartu. V poznih večernih urah smo se pripeljali v Luksemburg, kjer smo si ogledali govedorejsko kmetijo. Gospodar je imel kmetijo ob svoji hiši, vendar so jo z leti obzidali, zato je postala središče vasi. Problem s smradom iz kmetije so zato v Luksemburgu rešili tako, da je kmet dobil dva milijona evrov, da si je lahko zgradil novo kmetijo izven vasi, 500 metrov stran od starega hleva. Novo gospodarsko poslopje s hišo stoji na treh hektarjih površine, na katerih trenutno redijo 50 krav molznic in 80 krav dojilj. Pri tem ne gre za posebej napredno tehnologijo vzreje goveda, vendar je bil ogled zanimiv zaradi primerjave, kako se lahko zgradi hlev, da si olajšaš delo. Za razliko od večine nizozemskih ali belgijskih kmetov ima namreč ta kmetija skoraj vso svojo mehanizacijo, saj s šestimi traktorji, ki so vse prej kot višek nove tehnologije, obdela 200 hektarjev kmetijskih zemljišč (od tega je 100 hektarjev travnikov). Od običajnih slovenskih kmetij pa se ta morda razlikuje tudi v tem, da so imele telice ponoči vedno rdečo svetlobo, kar pospešuje izločanje ravnega in spolnega hormona, tet da lastnik ne pozna indeksa osemenitev. Mleko v Luksemburgu prodajajo preko zadrug po ceni 0,35 evra na liter. Poleg tega smo prvič videli molzni robot s premično robotsko roko, ki lahko oskrbi dva boksa. Gre za sistem, ki ga ima le Westfalia. Izvedeli pa smo še eno razliko med Luksemburgom in Slovenijo, in sicer tisto v gnojenju. V Luksemburgu nimajo omejevanja vnosa dušika v tla zaradi onesnaževanja vode. Omejitev imajo le dve: gnojiti ne smejo v razdalji desetih metrov od rek, iz naravnega gnojila pa letno ne smejo preseči vnosa 180

kilogramov dušika, vendar ta vrednost ni omejena za vnos dušika iz mineralnih gnojil.

Zadnji ogled je bil na jugu Belgije, kjer so nas sprejeli v vzrejnem centru belgijskega belo-plavega goveda (BBP). V Belgiji redijo kar 1,5 milijona goveda v čisti liniji BBP, kar predstavlja kar 98 odstotkov BBP-jev v svetu. Gre za relativno nizke živali, saj krava doseže višino 1,35 metra, bik pa 1,48 metra, vendar krava doseže kar 750 kilogramov žive teže, bik pa 1.250 kilogramov. Klavni izplen tega goveda je 70-odstoten, kar je 15 odstotkov več kot pri ostalem govedu. Gre za najbolj zanesljivo in donosno govejo pasmo, saj ima klavna polovica 80 odstotkov mesa, 14 odstotkov kosti ter šest odstotkov masti. Meso je največkrat I. razreda, z nizkim deležem holesterola ter dosega izredno visoke cene. V obiskanem vzrejnem centru redijo bike v samostojnih boksih, kjer beležijo porabljenno krmo in vodo. Dvakrat tedensko gredo biki na odvzem semena. Seme se obdela na podoben način kot v Sloveniji. Živih živali v svet ne izvažajo, ker je to cenovno zelo drago, izvažajo pa seme, med drugim tudi v slovensko Presko. Živali skoraj nikoli nimajo naravnih telitev. To so genetsko spremenjene živali, ki do 7. meseca starosti dosegajo prirast 1,3 kilograma na dan, do 14. meseca pa 1,7 kilograma na dan. Ker so živali genetsko zelo spremenjene, imajo tudi veliko genetskih napak, ki pa so jih v vzrejnem centru, navkljub našim trditvam, argumentom in dokazilom, zanimali.

Zadnja dva dneva smo preživeli v bruseljskem parlamentu. Prvi dan nas je že tradicionalno pozdravil poslanec Milan Zver, zvečer pa so nas gostili mladi kmetje iz Portugalske in Španije, ki so nas postregli z odličnimi vini in domačimi suhomesnimi dobrotami. Zadnji dan

smo dopoldan preživeli ob predstavitvi evropskih mladih inovativnih kmetov iz 16 držav. Iz Slovenije se je predstavilo pet inovativnih kmetov: Alojz Mlakar, Roman Piškur, Boštjan Povše, Janez Rode in Boštjan Škrabar. Ekipno je Slovenija dosegla prvo mesto, na kar smo lahko izredno ponosni. Dejansko smo imeli daleč najbolj inovativne predstavitve idej od vseh prisotnih, vendar je, kot kaže, Slovenija še vedno premajhna država, da bi bolj samozavestno ciljala na zmago.

Popoldne smo se udeležili prvega evropskega kongresa mladih kmetov, kjer so mladi evropski kmetje lahko predstavili svoje poglede na novo finančno perspektivo za obdobje 2014–2020. Zagotovo je vsem skupno to, da si želimo, da bi bila nova kmetijska politika bolj naklonjena mladim kmetom, da bi se mladi odločali in ostali na podeželju. Skratka, če povzamem sklepe želje vseh prisotnih mladih kmetov, so to poštene cene kmetijskih proizvodov, zaradi česar ne bi več potrebovali subvencij; da se moramo posluževati inovacij in pospeševati izmenjavo izkušenj ter znanj; mladi kmetje moramo biti politično aktivnejši, če želimo doseči kakšno spremembo sebi v prid; hitreje moramo prevzemati kmetije oziroma morajo starejši gospodarji kmetij prej predati svoje nasledstvo; preprečiti moramo izseljevanje s podeželja; zmanjšati moramo birokracijo in izboljšati pogoje za življenje na podeželju.

Delovno predsedstvo kongresa mladih kmetov je obljubilo, da bodo ti predlogi in rešitve pristali na mizah evropskega komisarja za kmetijstvo Daciana Cioloşa, vseh kmetijskih ministrov držav članic in predsednikov vlad, ki so vključene v EPP (Evropsko ljudsko stranko). Zdaj moramo torej le še počakati na odzive slovenskih politikov na naše želje. III
Špela Sedmak

SAMUZADOSTNOST ALI VRTIČKARSTVO KORISTI VSEM

Podatek, da v Sloveniji pridelamo le tretjino hrane, ki jo použijemo, mi ne da miru, še vedno mislim, da mora vsak narod živeti od darov narave iz okolja, kjer živi, in seveda svojega dela. Rodovitna zemlja je dar in če jo ne izkoristimo, smo ta dar, nepovratno izgubili. Imamo neobdelano zemljo ali slabo obdelano zemljo, čeprav smo se vedno imeli za pridne, varčne ... Sedaj pa praktično dobesedno uživamo sadove tujega potu in dela, plačali bodo pa zanamci. Svoj delež krivde za tako nizko samopreskrbo s hrano lahko popravimo s samopridelavo. Veliko stvari lahko naredimo že z vrtičkarstvom oziroma pridelavo hrane zase, svoje bližnje pa še kakšnega soseda. Vrtičkarstvo nam da hrano vrhunske kakovosti, predvsem sem pa sam gospodar in sam odločam, kaj bom jedel; poleg kupljene hrane kupimo tudi razne nezaželenne dodatke (nepotrebno embalažo, ostanke pesticidov, razne substance za ohranjanje svežine ... Primerna veščina in znanje nam omogočita, da vrtičkarstvo ne jemlje časa, zelo ugodno pa deluje na naše finančno stanje.

Praktično resnično smiselnih razlogov proti lastni pridelavi hrane ne najdem; določene prepreke se odpravi z iznajdljivostjo in dobro voljo. Glede pomanjkanja rodovitne zemlje in prostora: večino prostora je zapuščenega in ga prerašča grmovje, vsaj v moji okolici, nihče od zapuščenega prostora nima nič, jaz vse pridelujem na nerodovitni zemlji, rodovitna zemlja je v splošnem delo človeških rok in obratno. Glede pomanjkanja strojev za obdelavo zemlje: osebno zemlje na vrtu že leta ne prekopavam, kot je meni znano, v kmetijstvu napredne države vedno manj orjejo njive in pridelujejo na primer koruzo skoraj brez oranja. Končno: zelo uspešno je možno pridelovati rastline brez zemlje, pridelki so nekajkrat večji, rastline so bolj zdrave in bolj okusne, higiensko neoporečne (spomnimo se afer s salmonelo tudi smrtnimi izidi). In še:

slovenski paradižnik, tisti iz reklame, raste brez zemlje.

V nadaljevanju mislim deliti z vami nekaj svojih izkušenj iz vrtičkarstva. Imam dva vrta, vedno pa iščem način, ki mi ne jemlje preveč časa zanje, nove vrste rastlin, nove sorte pa tudi načine pridelave, tako bi tudi opisoval tradicionalno rastlino s pridelavo na drugačen način, alternativne vrste, ki lahko nadomestijo tradicionalno rastlino, ki jo je zaradi novih bolezni in škodljivcev vedno težje pridelovati.

Začnimo s krompirjem: predvsem mladi krompir je prvovrstna zelenjava, s čimer se moramo strinjati vsi. Mladi krompir se v velikih samopostrežnih trgovinah danes ne prodaja več, prodajajo krompir, ki nima okusa mladega krompirja, zato smo vrtičkarji v prednosti, mi lahko pridelamo najboljši mlad krompir. Krompir sicer zahteva rahla tla, ne vidim pa razloga za prekopavanje vrtnih tal, pridelovati ga je možno zgolj s prekrivanjem z zastirko iz slabega sena, slame, stare trave (mlada noska trava iz pod kosilnice mora biti malo osušena). Gre do za krompir pognojimo z običajnim mineralnim gnojilom od 10 do 15 dag na m² ali z dvojno dozo ekološkega gnojila, pri nas so s tem težave, ker nekateri mislijo, da se v ekološki pridelavi ne gnoji, položimo krompirje, na krompirje položimo plast zastirke, približno 15 cm na debelo, medvrstni prostor lahko bolj na debelo. Nadaljnja oskrba posevka je minimalna, mogoče porujemo še kakšen plevel, pazimo na koloradskega, osipanje ni potrebno. Zastirko odgrnemo, praktično čist krompir pobereмо, zastirko lahko nadomestimo s plastično

folijo za bolj zgođen pridelek. Krompir sadimo večkrat v letu v razmaku enega meseca, tako imamo vse poletje mlad krompir, prvovrstno zelenjavo, največji vir C-vitamina v naši prehrani.

Glede na to da je krompir zahtevna kultura in se proti krompirjevi plesni borimo le z izbiro bolj odpornih sort, ki pa včasih niso najbolj okusne, poskušam krompir nadomestiti s topinamburjem, pastinakom, črnim in belim korenjem. Posebej so zanimive trajnice, to so topinambur, beli in črni koren (*Tragopogon porrifolius* in *Scorzonera hispanica*), ki jih posadimo in gojimo več let na istem mestu, seveda z ustrezno oskrbo.

Topinambur se goji z lahkoto, pridelki so veliki, žal okus ni najboljši, se pa uživa tudi surov in še boljši je kot kuhan. Gojim ga na bolj enostaven način od krompirja, običajno ga posadim kar v travno rušo, v jamice, skopane z močno motiko (škoda dobre vrtnne zemlje) na razdaljo 70 cm, močnejše pognojim s 15 dag ustreznega mineralnega gnojila na m², poškopim s herbicidom na osnovi glifosata, nadaljnja oskrba sestoji zgolj iz dognojevanja z dušičnim gnojilom, plevel ni potrebna, pridelek kopljem celo zimo, saj se v kleti slabo drži. Pastinak je iz družine kobulnic, način pridelave je podoben pridelavi gomoljčne zelene, problemov pri pridelavi ni, je zelo zdrava rastlina z velikimiokusnimi pridelki.

Beli in črni koren sta iz družine košarnic z veliko prednostjo, da sta trajnici, zelo podobna po zahtevnosti gojenja in pripravi za uživanje. Gojenje zahteva malo več skrbnosti, podobno kot korenje. Priprava jedi je bolj zamudna, s črnim korenem nadomeščajo mnogo dražje beluše v juhah.

To bi bilo vse o krompirju in nadomestnih rastlinah, zanimive so trajnice, ki omogočajo sajenje za več let, ni menjave semena, preidemo lahko na permakulturni način pridelave rastlin (to je način pridelave, ko narava dela za nas). (Se nadaljuje.) **III Frane**

BOŽIČNI KONCERT »POSAL JE LUČ V BETLEHEM«

V soboto, 12. januarja 2013, se je v cerkvi sv. Jurija v Ilirski Bistrici odvil tradicionalni božični koncert v organizaciji Cerkevnega mešanega pevskega zbora Zvon. Pod pojmljivim naslovom »Poslal je luč v Betlehem« je koncert segel v srca poslušalcev, za kar so poskrbeli gostje z ubranimi prazničnimi pesmimi. Čeprav so prazniki že mimo, je bil večer praznično svetel. Kot prvi so nastopili najmlajši angelčki, člani Otroškega pevskega zbora Zvon, pod vodstvom Anije Janežič. Zapeli so dve pesmi: Angelčki stopajo ob klavirski spremljavi Damjane Kinkela in Božično uspavanko ob spremljavi malih inštrumentov in dveh flavt v rokah Žane Ujčič in Nuše Valenčič.

Mladostno energijo so med poslušalce prinesle članice Dekliške vokalne skupine Ubeljsko. Dekleta prihajajo iz vasi pod Nanosom, od malih nog pa jih združuje predanost glasbi in petju. Pod vodstvom Melite Stegel ter ob spremljavi Jane Slivar so se predstavile s sledečimi pesmimi: Že počiva vsa narava (Leopold Belar, priredil Andrej Misson); solo Larisa Hreščak, Slava Bogu na višavah, Ko dete se rodi (neznan avtor), Božična noč (Elizabeta Kremžar, Mirko Rener); solo Karin Cole. Posebno lučko je v večer vnesel družinski trio Volk folk s koledniškimi pesmimi. Čeprav se v zadnjih letih koncerta niso udeležili, jih je občinstvo nagradilo s pristrčnim, dolgim aplavzom in pokazalo, da domačnost in preprostost še vedno najbolj ogreje dušo.

Vokalna skupina Slavna, katere člani prihajajo iz Slavne, nje-ne okolice in košanske doline, je pod vodstvom Jelke Bajec suvereno prinesla k jaslicam naslednje pesmi: Snežinke bele zvezdice (koroški napev, priredil Slavko Mihelčič), Ave verum (Wolfgang Amadeus Mozart, priredil Carl Reinecke), Srečna si štalca (stara slovenska), Hitite kristjani (neznanega avtorja, priredil Matija Tomca).

Domači Cerkevni mešani pevski zbor Zvon, ki v letošnjem letu praznuje lep jubilej, 30-letnico svojega delovanja, je pod

vodstvom Damjane Kinkela podaril tri pesmi: In zopet prišla noč si sveta (Stanko Premrl), Pastirci ne spite (Leopold Cvek); solo gospod kaplan Niko Čuk, Bila je noč (Ubaldo Vrabec). Ob omenjeni pesmi je gospod kaplan Niko Čuk pripravil duhovno bogato razmišljanje, ki je zbrane popeljalo v veličino same pesmi.

V zadnjih dveh pesmih se je Cerkevnemu mešanemu pevskemu zboru Zvon pridružil še Otroški pevski zbor Zvonček. Skupaj sta zbora ubrano zapela: Tam stoji pa hlevček (Franc Gačnik) in Poslušajte vsi ljudje (slovenska ljudska). Znova sta dokazala, da otroška milina in zreła odraslost lahko sobivata ter ustvarjata čudovito pesem življenja.

Za sam zaključek koncerta so se vsi nastopajoči povezali v velik zbor in skupaj zapeli Sveto noč – pesem, brez katere božič ne bi bil božič, brez katere ne bi bilo praznikov. Razšli smo se z željo, da bi nas plamen Luči, ki ga je Vsemogočni poslal v Betlehem, grel vse dni v letu, še posebej pa nam dajal upanje v dne, ko se tema zdi nepremagljiva. **III Helena Boštjančič Škrli**

ZIMOVANJE PD SNEŽNIK NA KOMNI

Planinsko društvo Snežnik od leta 2011 vsakoletno izvaja zimovanje. V prejšnjih dveh letih smo se držali domačih snežniških logov, letos pa smo se odpravili v Alpe. Naše tridnevno druženje od 4. do 6. januarja je potekalo na Komni. Namen zimovanja je udeležence, stare med 10 in 16 leti, naučiti varnega gibanja v gorah v zimskih razmerah. To poskušamo doseči tako prek teorije kot praktičnih vaj. Udeleženci so se navadili hoditi z derezami ter se v primeru zdrs zaustaviti s cepinom. Naučili so se iskanja zasutega z lavinsko žolno in sondo ter se poizkusili v izkopu

ponesrečenca. Seveda nismo počeli le stvari, ki so povezane z nevarnostmi v gorah. Opravili smo tudi pohod do mrazišča na Lepi Komni, kjer je bila do sedaj izmerjena najnižja temperatura v Sloveniji. Poleg izobraževalne pa ima zimovanje tudi družabno vlogo. Udeleženci se zabavajo ter navdušijo nad zasneženimi gorami. V ta namen smo si vzeli čas tudi za izgradnjo igluj, kar nam je omogočal pomrznjen sneg. Glede na dobre izkušnje z dosedanjih zimovanj bomo tudi drugo leto gotovo odšli za konec tedna nekam v zasnežene gore. **III PD SNEŽNIK ILIRSKA BISTRICA**

DELAVNICE MOLITVE IN ŽIVLJENJA

V soboto, 29. decembra, smo udeleženci Delavnice molitve in življenja s preživljanjem "puščave" zaključili skupna srečanja, ki so potekala ob sobotah v samostanu v Ilirski Bistrici. Voditelja, ga. Irena Sedmak in brat Marjan Potočnik, sta si prizadevala, da bi nam približala Božjo besedo, molitveni način in vsakdanjo duhovno držo, kot jih priporoča ustanovitelj Delavnice molitve in življenja, španski kapucin Ignacio Larrañaga. Cilj delavnice je učiti vernike moliti na urejen in postopen način. Poleg postopnega uvajanja svojih članov v molitveno življenje, skuša to povezati z običajnimi človeškimi dejavnostmi.

Na začetku srečanj (vseh je petnajst) se mi je zdelo, da je delavnica prezahtevna zame, saj se ne dojemam kot zahtevno krščansko iskalko. Poleg tedenskih srečanj smo namreč imeli tudi dnevno domačo nalogo, ki je vključevala branje in premišljevanje svetopisemskih odlomkov, posvetitev molitvenemu načinu iz molitvenika Srečanje in prizadevanje, da ves teden preživimo v duhu srečanja. Namen udeležbe na delavnicah je bil poglabitev osebne vere, predvsem

pa si pridobiti znanje, kako dejansko živeti po Jezusovem nauku. Gotovo smo vsi udeleženci na koncu pridobili veliko več, kot smo pričakovali na začetku. Spoznala sem, kako si moramo prizadevati, da vsak dan v vsaki stvari občutimo ljubezen samega Boga in smo za to hvaležni. Naučiti se moramo sprejeti sebe in svojo telesno podobo, lastno preteklost, starše, bolezen in smrt, predvsem pa, kako odpustiti. Sovražniki srca so tesnoba, zaskrbljenost in negotovost, zato se moramo boriti proti njim. To nam lahko uspe z Jezusovo pomočjo. Z njo in s podobo Jezusa si pomagamo tudi pri sprejemanju neprijetnih oseb, bolnikov, revežev, sovražnikov ... Pomembno je načrtovano

posvečati se delom usmiljenja, kot so: pomoč lačnim, obiskovanje bolnikov, tolažba žalostnih ipd. Še več koristnih napotkov lahko spoznate na delavnicah, predvsem pa, da znamenje Božje navzočnosti ni gorečnost, ampak mir, ki je nekaj drugega kakor umirjenost; mir, ki ima svoje mesto v globini osebe in si ga vsi tako želimo.

Med drugim se bomo udeleženci trudili, da ne bomo v skrbeh za sebe, marveč za druge, da bomo potrpežljivi, tihi in ponižni, odkritosrčni in resnicoljubni, razumevajoči in usmiljeni, kakor je Gospod. Seveda se zavedamo, da smo vedno na preizkušnji, v kolikšni meri nam bo to uspelo. A spoznanje iz delavnice je, da moramo biti vedno ponižni do Boga in drugih in se neprestano truditi. Tudi v času, ko je naša vera šibkejša. Zahvaljujem se voditeljema in ostalim sodelavcem za delitev mnenj in razmišljanj, ki so vplivala na našo obogatitev. Vabljeni vsi, ki si želite obiskovati Delavnice molitve in življenja in doživeti nekaj nepozabnega, v Zagorje, kjer že potekajo takšna srečanja. III H. B.

SRBSKO PROSVETNO DRUŠTVO NIKOLA TESLA – SLOVENIJA

Igre leskovačkega okraja navdušile Bistričane

Krajani ilirskobistriške občine so nedavno v svoji sredi v Domu na Vidmu pozdravili člane mladinske skupine Srbskega prosvetnega društva Nikola Tesla iz Postojne. Srbsko prosvetno društvo je bilo ustanovljeno novembra 1992. Na začetku delovanja so se člani društva v glavnem ukvarjali s humanitarnim delom in skupinskim druženjem. Po letu 2000 se je društvo izključno ukvarja s kulturo in ohranjanju kulturno srbskega naroda. Radi sodelujejo z drugimi kulturnimi društvi vseh narodov in narodnosti v Sloveniji in v sosednjih državah. Poleg mladinske in otroške folklorne skupine delujejo še gledališka, glasbena, moška in ženska pevska skupina. Repertoar folklorne skupine so igre leskovačkega okraja – južne Srbije. Avtor odrske postavitve je Cvjeta Gojkovič. Duhovni vodja in vaditelj pa je Vlado Španič. Navdušeni gledalci so mlade Postojnčane nagradili s toplim aplavzom. III Petar Nikolič

BOŽIČNI KONCERT V JELŠANAH

Že nekaj let se v lepi in akustični cerkvi Marijinega vnebovzetja v Jelšanah izvajajo božični koncerti. Že drugo leto zapored pa ga organizira cerkveni mešani pevski zbor iz Jelšan. Ker je okrog božiča veliko petja tudi v ostalih krajih na Ilirskobistriškem, smo se mi odločili, da pripravimo koncert prvo nedeljo v januarju in upamo, da bomo tako uspevali tudi naprej.

Povabili pa smo tudi nekaj drugih zborov in skupin, ki so se na povabilo zelo radi odzvali.

Pod vodstvom **Anamarije Surina** smo nastopili prvi in odpeli tri pesmi.

Po vrsti so se predstavili cerkveni mešani zbor iz župnije Podgraje, pod vodstvom **Marte Omejc**, pevska skupina Vasoalec iz Rečice, MePZ Avgust Šuligov bistrškega društva upokojencev (**Anamarija Surina**), ženski zbor Prem, ki ga vodi **Meta Kirn**, pevska skupina Kalina iz Kosez pod vodstvom **Janje Konestabo**, ki je navdušila občinstvo kot solistka v pesmi Ave Marija. Pevske nastope pa je popestrilo nekaj članov inštrumentalno-vokalne skupine Nostalgija, ki se je ravno za to priložnost zbrala in odpela tri večno zelene melodije, pod vodstvom **Dimitrija Grlja**. Koncert so sklenili Fantje spod Karlovce s Pregarij (**Aleš Bernetič**). Vsi nastopajoči so navdušil polne klopi ob-

činstva ter z občutenim prepevanjem ustvarili nepozabno vzdušje v cerkvi. Seveda pa smo na koncu pevci in prisotni v cerkvi zapeli še Sveto noč in Božji nam je rojen sin ob spremljavi cerkvenih orgel, tako da je prelepa pesem zvenela prav iz vsakega kota.

Pevce in poslušalce je nagovoril domači župnik **Franc Raspor**, ki je poudaril pomen petja in ohranjanje prelepe

slovenske pesmi. Vse skupaj pa je prijetno povezovala **Romana Ceglar**. Po zaključeni slovesnosti so bili vsi nastopajoči povabljeni na prigrizek in toplo pijačo, za kar se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so na kakršen koli način pomagali pri organizaciji in izvedbi koncerta ter Krajevni skupnosti Jelšane za finančno pomoč pri izvedbi.

III Jožica Bubnič

SAMSA JOŽE IN KONJ LUJ: PRIJATELJI ZA VZOR

O amaterju, **Jožetu Samsa** iz Ilirske Bistrice in njegovem konju Luju so vsakodnevne zgodbe v mestu pod Drago neizbežne. O dresiranem konju Luju se na vsakem koraku govori s posebnim spoštovanjem. Gospodar, 79-letni Jože Samsa in njegov 14-letni Luj se družita 6 let, kar je dovolj, da sta eden drugega dovolj spoznala. Velik ljubitelj konj, jasenski »džokej«, kot mu pravijo znanci, se je s temi njemu priljubljenimi štirinožci, začel ukvarjati daljnega 1954. Tega leta se je v takratni kasarni s pomočjo vojaške konjenice naučil prvih jahalnih korakov. Tradicijo svojih prednikov, očeta in starega očeta nadaljuje s parom konj iz njunega hleva. Jože in Luj, prijatelja za vzor, sta častna gosta raznih prireditev na katerih izvajata razne vaje in zabavljata gledalce. Posebno priljubljena figura med ljubitelji konj je »pesada«, ki jo uigrani par izvaja za publiko in objektivne fotoreporterjev. **III Petar Nikolič**

KUHARSKA DELAVNICA V DC SONČEK Z VIVIJANO

V Dnevnem centru Sonček smo tudi v mesecu januarju zelo aktivni. Izvedli smo kuharsko delavnico z odlično kuharico Vivijano. Pripravila nam je recepte za izdelavo vanilijevih rogljičkov, vanilijevih obročkov in sadno rulado.

Otroci smo si najprej nadeli predpasnike, zavihali rokave, temeljito umili roke, potem pa urno pripravljali testo za naše slaščice. Ko je bilo testo pripravljeno, smo oblikovali rogljičke in obročke, ki smo jih spekli v pečici. Pripravili smo tudi testo za rulado, vendar pa brez nezgod ni šlo, saj nam je nekaj jajc kar ušlo izpod rok. Po peki biskvita za rulado smo biskvit premazali še s smetano in sadjem. Ves čas priprave nas je vodila in budno spremljala kuharica Vivijana.

Na koncu smo naše slaščice seveda tudi poskusili in moramo reči, da so bile odlične. Recepte smo skrbno zapisovali po nareku naše kuharice in jih povezali tudi v knjižico, zato da bomo lahko sladice pripravili tudi doma. Da pa se ne bodo tudi vam samo cedile sline, vam bomo izdali recept za **vanilijeve rogljičke**.

Potrebuješ:

20 dag margarine

25 dag moke

10 dag mletih orehov ali lešnikov

7 dag mletega sladkorja

1 žlico ruma

Margarino in sladkor zmešaš, da dobiš gladko kremo. Na deski si pripraviš moko in orehe, dodaš pripravljeno kremo in rum ter zamesiš testo. Testo oblikuješ v rogljičke in jih polagaš na pekač, prekrit s peki papirjem. Pečeš pri 180°C, dokler rogljički ne začnejo menjavati barve. Takoj, ko so pečeni, jih ločiš od pekača in povaljaš v 10 dag mletega sladkorja, pomešanega z 1 vanilijevim sladkorjem. Ko so hladni, jih shraniš v nepredušno zaprto posodo.

Otroci iz Dnevnega centra sonček se teti Vivijani zahvaljujemo za kuharske užitke, ki nam jih je pripravila in se že veselimo novih kuharskih dogodivščin v novi kuharski delavnici. **III Center za socialno delo Il. Bistrica, Dnevni center Sonček, vodja programa Emanuela Rebec**

V SPOMIN

Gracijela (1942 -2012)

23 let je minilo, odkar sem spoznala Gracijelo. Povezala nas je mlada družina naših otrok. Kako hitro so minila ta leta!

Družina Iva in Gracijele Udovič iz Jelšan me je zelo lepo sprejela v svojo sredino. V teh 23 letih se je naše življenje močno prepletalo.

Na slovesu od Gracijele so me prevevali močni spomini na najine lepe skupne trenutke. Gracijela je bila osebnost z močnim družinskim čutom. Bila je kot skrbna koklja, ki pod svoje okrilje skrbno skriva vso svojo družino in ji nudi nesebično skrb.

V spominu mi je in mi bo vedno ostala kot močna osebnost. Vedno živahna, vedno urejena, bodisi za domačim številnikom ali v vaški trgovini; seveda tudi na pogostih izletih z možem Ivom in z upokojenci, po vsej Sloveniji in drugod ...

V njenem domu je bil gost vedno dobrodošel. Zнала se mu je posvetiti in mu postreči z vsem, kar je imela. Bila je še preveč darežljiva.

Kot vsako človeško bitje je imela tudi Gracijela svoje težke trenutke. Kdo ve, kakšne? Nikoli ni tarnala.

Njen smisel za humor je bil na trenutke težji za razumevanje. Kdor jo je poznal, je to sprejel kot njeno značilno plat. Potrebno se je bilo poglabiti v bistvo njene osebnosti ... Da, tako je bilo.

Na slovesu od nje se je na jelšanskem pokopališču zbrala množica ljudi, ki so jo obsuli s cvetjem in obžalovali njeno prerano slovo.

Poslušala sem poslovilni govor duhovnika; bil je lep govor. Najbolj sem si vtisnila v spomin njegove besede: »Ne sodimo in ne obsojamo ... ne vemo, kaj kdo skriva v globinah svoje duše ... to ve le vsak sam ...«

Tako pravim tudi jaz za pokojno Gracijelo. Težki trenutki so minili. Pa tudi lepi ... za vedno. Bolezen je bila neusmiljena. Zastor je padel.

Na koncu se vse lepo izide. Dokončno. Ostane pa lep spomin. In naj takšen ostane za vedno.

In spoznanje: rada sem jo imela, Gracijelo. Niti vedela nisem, kako.

**Naj mirno spi.
Neda**

URADNE OBJAVE

OBČINE ILIRSKA BISTRICA

št. 1 IV leto 6
Ilirska Bistrica,
05. 02. 2013

Občinski svet Občine Ilirska Bistrica je na podlagi 16. člena Statuta Občine Ilirska Bistrica (Uradne objave PN št. 18/95, 18/97, 30/98, 4/08, Uradni list RS št. 31/99 in Uradne objave časopisa Snežnik, št. 4, 30.6.2006) in na predlog sklepa Odbora za stavbna zemljišča stanovanja in poslovne prostore, sprejetega na 11. seji z dne 4.7.2012, na svoji 13. seji dne 5.7.2012 sprejel naslednji

SKLEP

I.

Pri zemljišču parc. št. 2585/6 – cesta v izmeri 198 m² k.o. 2544 Trpčane, se izbriše zaznamba grajenega javnega dobra lokalnega pomena.

II.

Sklep stopi v veljavo osmi dan po objavi v Uradnih objavah Občine Ilirska Bistrica v glasilu Bistriški odmevi.

Številka: 478-31/2011
Datum: 5.7.2012

ŽUPAN
Občine Ilirska Bistrica
Emil Rojc

PREGLED DELA ZA LETO 2012 (Društvo zdravljenih alkoholikov)

V preteklem letu, v 2012, je bilo v društvu zdravljenih alkoholikov vključenih 22 članov in 7 njihovih sorodnikov. Skupaj nas je bilo 29 in terapevtka. Delo je potekalo v dveh skupinah, in sicer vsak ponedeljek v času 17.–18. in 18.–19. ure.

Kako je potekalo delo, ki smo si ga zastavili že v začetku leta? Ob ponedeljkih smo obiskovali in se družili v klubu, ki se nahaja v prostorih splošne ambulante v Ilirski Bistrici. Tukaj smo predelali veliko tem, ki so nas spremljale v našem življenju. Pogovor je potekal tudi in predvsem o alkoholu, alkoholiku, zdravljenju njegovih svojcev in kako ponovno zaživeti po končanem uživanju alkohola – abstinenci. Člani so veliko sodelovali s svojimi pogovori, razmišljanjem, izkušnjami, drug drugemu svetovali, kakor si tudi s pogovori in nasveti pomagali.

Udeležili smo se predavanja na temo Recidiv, katerega organizator je bil Društvo zdravljenih alkoholikov Postojna. Na tem predavanju smo precej znanja o recidivu osvežili in slišali tudi nekaj novih stvari. Ko je posijalo spomladansko sonce, smo se v družbi DZA Postojna odpravili na krajši potep po Sloveniji. Obiskali smo rudnik Velenje in si ogledali delo v rudniku, njihov muzej in se seznanili s samim rudnikom. Pot nas je naprej vodila do prekrasnega botaničnega vrta Mozirski gaj.

Mozirski gaj

Uživali smo v prelepem sprehodu skozi vrt, si ogledali lepe cvetlične gredice različnih vrtnarjev, stavbne značilnosti tega dela dežele. Po končanem ogledu smo si obnovili moči v bližnjem gostišču. Po krajšem odmoru in z novo energijo smo šli dalje in se peljali skozi prelepo Logarsko dolino in si tudi ogledali slap Savica.

V poletnem mesecu smo se družili s člani DZA iz Postojne na skupnem pikniku v Prestranku. Tukaj je potekalo prijetno druženje ob hrani, glasbi in družabnih igrah.

Udeleževali smo se tudi skupščin, ki so jih organizirala druga društva (Koper, Postojna, Tolmin, Cerknica ...)

Sami smo organizirali skupščino našega društva bolj skromno (zaradi finančnega stanja društva). Povabili smo člane DZA iz Postojne na celodnevno druženje na Sviščakih.

Pohodniki so v dopoldanskem času obiskali Snežnik, kdor ni šel na Snežnik, je šel na daljši sprehod in ogled Sviščakov. Dobili smo se na skupnem kosilu na Sviščakih, skupaj se povesečili ob glasbi in zaključili dan.

Planinski dom Sviščaki

V mesecu novembru smo si ogledali spomenik vojaške zgodovine v Pivki. Vodič, ki nas je popeljal skozi muzej, nam je predstavil vsa oklepna vozila in helikopterje ter razkazal notranjost podmornice.

Park vojaške zgodovine Pivka

Leto smo zaključili v prijetnem vzdušju, pogovoru in ob sladkanju sladice, ki so jih pripravile partnerke članov društva. Ob koncu leta pa smo uspešno zaključili na kmečkem turizmu pri Janezinovih na Ratečevemu Brdu. Družili smo se, glasba nas je vodila skozi ves večer, pa tudi dobra hrana.

Tako se je zaključilo naše leto. Pripravljene smo na prihajajoče leto z novimi idejami in s skupno voljo po tem, da bi bili tudi v prihajajočem letu uspešni in da bi nas vodil naš skupni cilj: LEPO JE ŽIVLJENJE BREZ ALKOHOLA.

Obenem se zahvaljujemo tudi članom društva DZA Postojna, ki so povezani z našim društvom, za njihovo druženje in za skupno pot v novo leto.

Vabimo vse, ki bi se nam radi pridružili v našem društvu, da se nam lahko priključijo vsak ponedeljek ob 17. ali 18. uri. Pridite – z nami je lažja pot k abstinenci.

III Terapevtka Jasmin Tomažič

PELJIMO JIH NA MORJE

V Mladinskem zdravilišču in letovišču Debeli rtič so v okviru akcije PELJIMO JIH NA MORJE 2012 letovali in pričakali novo leto tudi starostniki iz Ilirske Bistrice. Za svoje zdravje so poskrbeli na vsakodnevni vodni vadbi v bazenu ter uživali v bogatem kulturno-zabavnem programu, ki so ga pripravili gostitelji. **III Rdeči križ Ilirska Bistrica**

JANUAR V DOMU STAREJŠIH OBČANOV ILIRSKA BISTRICA

V Domu starejših občanov Ilirska Bistrica smo praznični program, s katerim smo obeležili veseli december, nadaljevali tudi v januarju. Prav na začetku novega leta so nas obiskali učenci OŠ Dragotin Kette in se nam v kulturnem programu predstavili s pesmijo, plesom in glasbo. Zavod Karitas Samarijan in dekanijska Karitas sta pripravila prvo letošnje Medgeneracijsko srečanje, v katerem so se spomnili prihoda svetih treh kraljev.

»Otroci iz vrtca Antonina so nam zaigrali in zapeli v predstavi »Božična zgodba«. Sredi meseca smo izvedli preventivno meritev krvnega pritiska in krvnega sladkorja za stanovalce in zaposlene. V zadnji polovici meseca so stanovalci sodelovali na delavnici Družinsko kosilo, v kateri skupina stanovalcev načrtuje in skuha kosilo. Mesec smo zaključili s skupnim praznovanjem rojstnih dni rojenih v januarju, na žalost pa je kar nekaj prireditev odpadlo zaradi omejitve druženja zaradi viroze. III Urša Abram, Dom starejših občanov Ilirska Bistrica

PREVENTIVA NALEZLJIVIH OBOLENJ V USTANOVAH

Tudi v **Domu starejših občanov** smo se v minulih dneh soočili s porastom števila nalezljivih obolenj – **črevesnih okužb**. Ker je eden od preventivnih ukrepov prenosa okužb tudi omejitev obiskov, smo odlok o omejitvi obiskov objavili na lokalnem radiu in naši spletni strani, obvestila pa so bila razobešana tudi po vsej hiši. Kljub temu se veliko obiskovalcev navodil ne drži. Zato želim o resnosti problema opozoriti vse občane. Zima je poleg nevšečnosti, ki jih prinaša vreme, žal tudi čas pogostejših obolenj, ki se prenašajo kapljično. Mednje najpogosteje sodijo **respiratorna obolenja**, ki jih povzročajo virusi (npr. adenovirus, sincicijski virus) in **črevesne okužbe** (povzročitelji norovirus, kalicivirus). Za vsa našeta obolenja je **značilno**:

- da se izredno **hitro širijo**,
- da **povzročijo hitro naraščanje obolelih** na omejenih lokacijah (šole, vrtci, negovalne ustanove ...),
- da so zelo **neprijetne narave**, ponavadi pa potekajo brez hujših zapletov,
- dolgo je veljalo prepričanje, da gre porast nalezljivih obolenj pozimi pripisati mrazu, spremenljivim vremenskim razmeram in vlagi, vendar se glavni vzrok skriva v **slabši odpornosti organizma** zaradi zmanjšanega gibanja po svežem zraku, pogostejšem zadrževanju v zaprtih, zakurjenih in neprezračenih prostorih; virusi imajo tako omogočene vse pogoje, da hitro in uspešno najdejo gostitelja.

Ljudje lahko sami veliko storimo za **preventivo nalezljivih obolenj**, predvsem pa je treba upoštevati naslednja navodila. Ko smo bolni, poskrbimo, da bolezni ne prenesemo naprej (ostanemo doma, se zaščitimo z masko, kašljamo in kihamo v robec, skrbimo za distanco pri osebnih stikih – najmanj 1 m, si pogosteje umivamo, oz. razkužujemo roke, ne hodimo v nakupovalne centre ...).

Če le nimamo drugih zapletov, ni potrebno obiskovati zdravnika. O ureditvi statusa bolniške odsotnosti se lahko posvetujete po telefonu.

Pogosto zračimo prostore, kjer se nahajamo (doma, v službah, šolah) ... Pri tem ne ustvarjamo prepiha, ampak zračimo navzven. Mraz ni tako škodljiv kot neprezračenost!

Nikakor ne obiskujmo drugih, ko smo sami bolni (velja za družinske obiske, obiske socialnih zavodov, bolnišnic ...).

Tudi če smo sami zdravi, ne obiskujmo ustanov, kjer beležijo epidemijo nalezljivih obolenj, saj obstaja velika možnost, da obolenje prenesemo drugam.

Najpomembnejši preventivni ukrep »zimskih« obolenj je torej ta, da si vsak posameznik prizadeva prekiniti krog okužbe. Veliko bolj racionalno je, da en teden upoštevamo preventivne ukrepe, kot da se čez vso zimo vrtimo v začaranem krogu različnih neprijetnih okužb. Preventiva je najučinkovitejša metoda »zdravljenja«. In – higiena, sprehodi, prezračevanje nas res nič ne stanejo! III Vesna Bizjak, DSO II. Bistrica

ALU-TERMO OKNA, VRATA

- ♦ s termo členom
- ♦ trojno tesnenje

ALUSLAV www.aluslav.si

041-544-687

Slavko Smrdelj s.p.
Partizanski hrib 12
6250 Ilirska Bistrica

email: aluslav@gmail.com
fax: 059-052-741

ZDRAVJE ZAVSE

Zavod za zdravstveno varstvo Koper
Istituto per la tutela sanitaria di Capodistria

Vsak je svojega zdravja kovač

Leto 3/St. 2 / 2013

Vojkovo nabrežje 4/a | 6000 Koper/Capodistria | tel. +386 5 66 30 800, fax +386 5 66 30 808 | e-pošta info.zzv-kp@zzv-kp.si | www.zzv-kp.si

KOLENDAR DOGODKOV

2. februar,
SVETOVNI DAN
MOKRIŠČ

4. februar,
SVETOVNI DAN
RAKA

5. februar,
DAN VARNE RABE
INTERNETA

11. februar,
SVETOVNI DAN
BOLNIKOV

TEMA MESECA

ZA ZDRAV ŽIVLJENJSKI SLOG: Ženske, redno se udeležujte programa ZORA!

Manica Remec

V februarju, mesecu, v katerem obeležujemo svetovni dan raka, predstavljamo prvega od enajstih priporočil proti raku (evropski kodeksi): **Ženske, redno se udeležujte programa ZORA.** Na to temo je v januarju potekal teden boja proti raku materničnega vratu (od nedelje, 20. januarja, do sobote, 26. januarja 2013), ki smo ga na Zavodu za zdravstveno varstvo Koper obeležili s tiskovno konferenco (več o tem si lahko preberete na naši spletni strani).

ZORA je državni presejalni program, katerega namen je zmanjšati obolevnost in umrljivost za rakom materničnega vratu v Sloveniji. Ime programa ZORA sestavljajo črke iz naslova programa »Zgodnje Odkrivanje predRAKavih sprememb materničnega vratu«.

Program deluje tako, da ginekologi s pregledovanjem zdravih žensk v starostnem obdobju 20-64 let pravočasno odkrijejo tiste, ki imajo predstopnjo ali začetno stopnjo raka materničnega vratu (v nadaljevanju tudi RMV). Tedaj je možno z enostavnimi terapevtskimi posegi raka preprečiti ali povsem pozdraviti. Tiste ženske, ki v tem starostnem obdobju v zadnjih treh letih niso opravile pregleda z odvzemom brisa materničnega vratu, dobijo na dom pisno vabilo na pregled. Ker RMV raste počasi in potrebuje več let, da iz predrakave oblike napreduje v raka, je s pregledi žensk na tri leta možno veliko večino nevarnih sprememb materničnega vratu pravočasno odkriti in zdraviti.

Ženske, ki pa se same redno udeležujejo preventivnih pregledov, posebnih vabil na preventivni pregled ne dobijo, čeprav so v presejalni program vključene na enak način. Ciljna populacija programa so torej ženske med 20. in 64. letom starosti, cilj programa pa je doseči najmanj 70-odstotno pregledanost vseh žensk v tej starosti.

Iz pregleda delovanja državnega presejalnega programa Zora v zdravstveni regiji Koper 2001-2011, ki sta ga opravila Program in Register Zora, je razvidno, da je **pregledanost ciljne populacije žensk v koprski regiji še vedno premajhna.** Pregledanost je manjša od slovenskega povprečja in ne dosega ciljne vrednosti 70 %.

Pregledanost se razlikuje tako med posameznimi upravnimi enotami v regiji, kakor tudi med starostnimi skupinami. Edina upravna enota, kjer pre-

gledanost presega ciljnih 70 %, je **Izola**, kjer je pregledanost v zadnjem triletnem povprečju 73 %. Najbolj zaskrbljujoča je majhna pregledanost v upravni enoti **Piran**, kjer je pregledanih le 63 % žensk iz ciljne populacije. Glede na starost je pregledanost v vseh starostnih skupinah manjša od slovenskega povprečja. Od vseh so najbolj pregledane mlade ženske v starostni skupini 20-24 let, kjer pregledanost presega 80 %. Najslabša in najbolj zaskrbljujoča pa je pregledanost žensk **med 45. in 64. letom starosti**, ki ne dosega 70 %. V najstarejši starostni skupini (60-64 let) pa je pregledanih manj kot polovica vseh žensk.

Pri tem velja poudariti, da ženske, ki se presejalnih programov ne udeležujejo redno, pogosteje zbolevajo za razsejano obliko RMV, ki ima slabšo prognozo. V koprski regiji se je med bolnicami z novoodkritim RMV v zadnjih letih povečal delež razsejanega stadija, ki je pomembno večji od slovenskega povprečja. To je po eni strani povezano s premajhno pregledanostjo ciljne populacije (ker je več nepregledanih žensk – neodzivnic, je več razsejanega raka), po drugi strani pa kaže na dobro kakovost programa pri ženskah, ki se presejanja udeležujejo redno (pri njih se pravočasno odkriva in zdravi predrakave spremembe, zato za RMV zbolijo bolj poredko kot neodzivnice).

Ključno pri programu ZORA oz. pri boju proti raku na materničnem vratu je dejstvo, da za razliko od večine drugih rakov lahko s presejalnimi pregledi materničnega vratu odkrivamo že predrakave spremembe, ki jih nato zdravimo in s tem preprečimo razvoj raka. Zato je presejanje za raka materničnega vratu eno izmed redkih presejanj, kjer lahko z učinkovitim programom pomembno zmanjšamo ne le umrljivost, temveč tudi incidenco tega raka. Ženske, izkoristimo možnosti, ki so nam na voljo, prevzemimo odgovornost in aktivno vlogo v varovanju našega zdravja in se redno vključujemo v program ZORA!

Več o programu ZORA si lahko preberete na spletni strani programa <http://zora.onko-i.si/>.

Viri: 1. Ivanuš U., Primic Žakelj M., Žogar T., Florjančič M., Kuster M. Delovanje državnega presejalnega programa Zora v zdravstveni regiji Koper. Ljubljana: Program in Register Zora, Onkološki inštitut Ljubljana, 2013;
2. Spletna stran Programa in Registra ZORA <http://zora.onko-i.si/>

AKTUALNO

VARNA RABA INTERNETA: Ne zatipkajmo si življenja

Ajda Petek

V februarju obeležujemo dan varne rabe interneta, ki je letos v torek, 5. 2. Internet nam je prinesel veliko dobrega in koristnega: tam se lahko ogromno naučimo, se družimo in zabavamo. Pomembno pa je, da vse to počnemo na varen in odgovoren način, da bomo res izkoristili možnosti, ki nam jih ponuja splet in se izognili morebitnim pastem.

Da bi vam pri tem pomagali, so na Fakulteti za družbene vede skupaj z Arnesom, Zavodom MISSS in Zvezo prijateljev mladine Slovenije ustanovili

Pišite nam na e-naslov: zdravjezavse@zzv-kp.si

ZDRAVJE ZAVSE 1/2

Center za varnejši internet (v nadaljevanju Center), ki ga financirata Evropska komisija in Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport.

Letošnji dan varne rabe interneta so v Centru že tretje leto zapored razširili kar na celoten februar – mesec varne rabe interneta. Pozornost pa bo tokrat še posebej usmerjena v varno in odgovorno rabo mobilnih naprav med otroki in mladostniki. Pod sloganom »Internet v žepu – svet na dlani – varovalka v glavi« bo izšlo kar nekaj novih gradiv, videov, plakatov, Facebook aplikacij ipd., ki bodo opozarjali na pastir uporabe mobilnih telefonov, kot so nepredvidno objavljane osebne podatke, razpošiljanje golih fotografij, mobilno ustrahovanje, trpinčenje, pretirana navezanost na mobilni telefon, visoki stroški ob nepredvidni uporabi prenosa podatkov (predvsem v tujini). Obenem pa bodo poudarjali pomen poznavanja in upoštevanja mobilnega bontona: pravil lepega in odgovornega obnašanja pri uporabi teh sodobnih naprav.

Center za varnejši internet vam sicer ponuja tri glavne storitve:

Točko osveščanja o varni rabi interneta s centralnim portalom www.safe.si, ki predstavlja ogromno bazo znanja z informacijami, nasveti, gradivi, brošurami, zloženkami, videi, didaktičnimi igrami, risankami, testi, vodiči na različne teme varne uporabe spleta in mobilnih telefonov. Tukaj si lahko v video vodiču pogledate, kako si uredite nastavitve zasebnosti na Facebooku, kako nastavite starševski nadzor v različnih operacijskih sistemih, kako zaščitite svoj računalnik, si z otroki pogledate zabavne in poučne risanke o ovčkah, ki so malo naivne (kot mnogokrat tudi mi) pri uporabi novih tehnologij, lahko si prenesete različne brošure za starše, delovne zvezke za otroke, rešite test zasvojenosti z internetom, računalniškimi igrami ali mobilnim telefonom, odigrate kakšno igro, preverite znanje v kvizu in še mnogo več.

Svetovalna linija za težave na spletu Tom telefon 116 111, na kateri vsak dan med 12. in 20. uro svetovalci odgovarjajo na vprašanja, dileme in rešujejo vaše zagate, povezane z uporabo interneta. Storitve je na voljo za otroke, mlade in njihove starše.

Anonimna spletna prijava nezakonitih spletnih vsebin – posnetkov spolne zlorabe otrok (otroška pornografija) in sovražnega govora. Če na spletu naletite na tovrstne vsebine, jih lahko prijavite na www.spletno-oko.si

Želite prejemati brezplačne e-poštne novice z informacijami in napotki o varni uporabi interneta? Obiščite www.safe.si in se naročite!

Da boste na tekočem, se lahko Centru pridružite tudi na Facebooku, kjer dnevno objavljajo različne novice, opozorila, nasvete glede varne uporabe novih tehnologij:

➤ za mlade www.facebook.com/deskamvarno

➤ za starše na www.facebook.com/safe.si

Kontakt: info@safe.si

MIKROBIOLOGIJA

KRATEK PREGLED MIKROBIOL. DIAGNOSTIKE OKUŽB Z BAKTERIJO *Chlamydia trachomatis*

Ana Jurišević Dodič

Chlamydia trachomatis (v nadaljevanju C.t.) je znana kot najpogostejša povzročiteljica urogenitalnih spolno prenosljivih bakterijskih okužb, predvsem pri mladih osebah. Pri moških povzroča vnetje sečnice, pri ženskah pa najpogosteje vnetje sečnice in materničnega vratu. Najpogosteje se prenaša s spolnimi stiki. Od nespolnih okužb sta

znana okužba očesne veznice, kjer se okužimo s prsti, ki so bili v stiku s kužnim materialom, in prenos z okužene matere na novorojenčka.

Z vidika javnega zdravja predstavljajo klamidijske okužbe velik problem, saj velikokrat potekajo asimptomatsko – brez izraženih kliničnih znakov, in sicer pri moških v 50 % in pri ženskah v 70 %. Ocenjujejo, da je prevalenca teh okužb v Sloveniji 4,7 % pri obeh spolih v starosti do 24 let.

C.t. je obvezna znotrajcelična bakterija, ki lahko pri neodkritih in nezdravljenih okužbah preživi v gostitelju več mesecev ali celo let. Zaradi tega predstavlja zelo veliko nevarnost širjenja okužb med ljudmi in razvoj kroničnih okužb. Pomen zgodnjega odkrivanja in zdravljenja enostavnih klamidijskih okužb je predvsem v preprečevanju razvoja kronične okužbe. Pri moških se kronična okužba lahko razvije v vnetje prostate in obmodka, pri ženskah pa v vnetno bolezen organov male medenice, posledično pa v neplodnost, zunajmaternično nosečnost, prezgodnji porod in okužbo novorojenčka. Pri novorojenčkih okuženih mater se okužba v kar 30 do 50 odstotkih razvije v vnetje očesne veznice, 11 do 20 % pa jih zbolijo za pljučnico, zato se nosečnicam ob koncu drugega trimesečja nosečnosti priporoča testiranje.

Za dokaz okužbe s C.t. pri ženskah je najprimernejše mesto odvzema kužnine maternični vrat. Tako pri ženskah kot pri moških je primeren tudi bris sečnice, ki ga odvajamo vsaj 2-3 ure po zadnjem uriniranju. Primerni klinični vzorci so tudi bris očesne veznice, bris nosno-žrelne sluznice in bris rektuma. Za odvzem brisov je potreben obisk pri zdravniku.

Klamidijo lahko dokažemo tudi v urinu. Za preiskavo odvajamo 10 do 30 ml prvega curka urina v čisto in sterilno posodico brez dodatkov, navadno zjutraj ali pa vsaj 2-3 ure po zadnjem uriniranju. Do prenosa v laboratorij lahko urin hranimo na sobni temperaturi največ 24 ur, nato pa v hladilniku na +2 do +8 °C. Odvzem je popolnoma neinvaziven, lahko izvedljiv ter primeren tako za odrasle kot tudi za otroke in ga lahko opravimo sami.

Pri moških lahko prisotnost klamidije dokazujemo tudi v semenski tekočini. Pred odvzemom vzorca je potrebna 2- do 4-dnevna spolna vzdržnost. Za preiskavo je potrebno poslati celotno količino kužnine v čisti sterilni posodici brez spermicidov in drugih dodatkov. Po odvzemu postavimo vzorec za 30 do 45 minut v temo, da se utekočini, nato pa ga takoj dostavimo v laboratorij.

Za laboratorijsko dokazovanje klamidijskih okužb v našem laboratoriju za medicinsko mikrobiologijo Zavoda za zdravstveno varstvo Koper opravljamo dva preskusa. V vzorcih brisov lahko dokazujemo okužbo z metodo direktne fluorescence ali pa tudi z novejšo molekularno metodo dokazovanja bakterijskega dednega materiala, imenovano PCR reakcija (verižna reakcija s polimerazo v realnem času). Le-ta se v diagnostiki klamidijske okužbe vedno bolj uveljavlja kot metoda izbora, saj ima zelo visoko občutljivost in specifičnost ter je trenutno edina uporabna tudi za dokazovanje klamidijskih okužb v urinu in semenski tekočini.

Po ustreznem zdravljenju in odsotnosti simptomov ponovno testiranje obolelih ni potrebno. Slednje ponavljamo le ob vztrajanju kliničnih znakov ali pa sumu na ponovno okužbo. Ponovno testiranje izvajamo običajno 3 tedne po zaključku zdravljenja.

Podrobnejše informacije o preiskavah za dokaz klamidijskih okužb, ki jih opravljamo v našem laboratoriju, lahko dobite na naši spletni strani ali pa na **tel. št.: 05 6630860 ali 6630864**.

- Viri:**
1. Miller, K. M. Diagnosis and treatment of *Chlamydia trachomatis* infection. AFP. 2006; 73 (8): 1411-16.
 2. Keše, D. Mikrobiološka diagnostika okužb s klamidijami in genitalnimi mikoplazmami. Spolno prenosljive okužbe. Zbornik. 2006: 28-34.
 3. CDC.MMWR. Screening Tests To Detect *Chlamydia trachomatis* and *Neisseria gonorrhoeae* Infections - 2002.

Novice Zdravje za vse so brezplačen mesečnik, dostopen na spletni strani ZZZV Koper: <http://www.zzzv-kp.si/strokovni-nasveti-in-priporocila-mesecna-publikacija-zdravje-za-vse/>
Prav tako so novice dostopne v vseh informativnih točkah zdravstvenih domov in bolnišnic v zdravstveni regiji Koper. | Izdajatelj: Zavod za zdravstveno varstvo Koper, Vojkovo nabrežje 4a, 6000 Koper | Odgovorna oseba: Milica Krek | Glavna in odgovorna urednica: Manica Remec | Sodelavci: Lijana Petruša, Živa Žerjal, Ines Kvaternik | Oblikovanje koncepta: Slavica V. Okorn | Oblikovanje in priprava: SkupinaOpusDesign® | Lektoriranje: Martina Jelušič | Naklada: 1200 izvodov

Francetu Peroviču v spomin

*KO UPI ŽIVLJENJA NEKOČ SE PODREJO,
NA SVOJE NAJDRAŽJE SE VEČ NE OZREJO,
ČETUDI V NARAVI PRELEPO JE VSE,
TOČIMO PREGRENKE, BRIDKE SOLZE.*

*ZAŠLO NAM JE SONCE, STEMNIL SE JE DAN,
KO ZVEDELI SMO, DA SO UPI ZAMAN,
KO PRIJATELJ VZEL JE SLOVO,
MED NAS GA NIKOLI ZDAJ VEČ NE BO ...*

V prečudovitih, že prazničnih dneh, ko je vsa narava sijala v soncu in so se lesketale zasnežene poljane, je legla tema, bolečina na srca predragih, ko se je iz naše sredine poslovil velik prijatelj, nadvse priljubljen in zgleden član Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Koper.

Usoda ga je zaznamovala že leta 1943, takoj po kapitulaciji Italije, ko je komaj šestletni fantič zaradi eksplozije bombe popolnoma oslepel. Sledilo je šolanje najprej v Portorožu, kjer je bil takrat Zavod za slepe Primorske, kasneje, ko je prešlo to ozemlje pod cono B, pa so ga premestili v Zavod za slepe v Ljubljano, kjer je končal osnovno šolo in nižjo gimnazijo. V Zagrebu se je kasneje izučil za telefonista, se vrnil domov in se zaposlil na Topolu kot delavec v zaboarni, leta 1962 pa na novi Lesonitovi telefonski centrali, kjer je bil vse do upokojitve.

Kot aktiven član Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Koper je vrsto let deloval v organih upravljanja, različnih de-

lovnih telesih in komisijah, kjer je s svojim znanjem in delom pripomogel k hitremu razvoju in uspehom društva. Še posebej mu je ležalo področje socialnega dela, kjer se je razdal in na različne načine pomagal blažiti in odpravljati socialne stiske slepih sočlanov. Vseskozi je bil dejaven tudi na področju kulture in športa, saj je bil eden prvih slepih smučarjev v takratni skupni domovini in svetu, od koder se je tudi po njegovi zaslugi smučanje slepih pričelo širiti v svet, saj je bilo to, da slepi tudi smučajo, za takratne razmere in pojmovanje skorajda neverjetno. Dominiral pa je seveda tudi v drugih specifičnih športih slepih. Tako je bil aktiven igravec in reprezentant takratne skupne domovine v igri z zvonečo žogo, večkratni društveni in slovenski prvak v steznem kegljanju. Tuja pa mu ni bila niti kraljica športa, atletika, ki ji je moral zaradi prevelike oddaljenosti od Kopra opustiti, saj takrat ni bilo možnosti treningov v Ilirski Bistrici. Njegov prijatelj Mltko in on sta bila dolga leta bistriški maskoti na tandem kolesu, s katerim sta premagovala okoliške strmine in prekolesarila vso bistriško dolino in okoliške kraje. Slepota, ki ga je zaznamovala za vse življenje, mu ni predstavljala skorajda nikakršnih ovir, saj jo je znal s svojo vztrajnostjo preseči na vseh področjih. Zaradi izjemne orientacije se je s pomočjo razpoznavne bele palice samostojno gibal po bistriških ulicah, tako da zanj ni bilo nikakršnih preprek in ga

je marsikdo od občanov občudoval. Samostojen pa je bil tudi na veliko drugih področjih, saj je navkljub slepoti živel sam in dolga leta popolnoma samostojno vodil lastno gospodinjstvo. Še več. Vrsto let je vzorno skrbel tudi za svojo ostarelo mater. Ob vsem tem pa se je vseskozi dejavno vključeval v družbeno in socialno življenje okolja, kjer je bil sprejet kot enakovreden, ustvarjalen in koristen člen družbe. Bil je član vrsto društev civilne družbe, pevskih zborov, kot tudi drugih civilno pravnih organizacij. Svojo človekoljubnost pa je izkazal z več kot 80-krat darovano krvjo. Z gotovostjo lahko trdimo, da je Franc Perovič s svojo zagnanostjo, trmo in vztrajnostjo veliko pripomogel k prepoznavnosti slepote in ozaveščenju okolja, v katerem živimo, za kar smo mu hvaležni. Kajti znal je darovati in razdajati svoje pozitivne moči, znal občudovati vse tisto, kar mnogi z najostrejšim pogledom nikoli ne vidijo. Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Koper zato danes z vsemi svojimi člani in sodelavci, ki so bili v veliki meri tudi prijatelji, tiho žaluje za njim. Naj počiva v miru v njemu tako dragi podgrajski zemlji, v kraju, ki ga je neizmerno ljubil, navkljub temu, da se je prav tam pričela njegova življenjska kalvarija.

Tajnik Društva slepih in slabovidnih Koper: Drago Šajn

ZAHVALA

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
utonil je tvoj glas,
bolečina in samota sta pri nas.*

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta

VLADIMIRJA POKLARJA

iz Harij

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem, dr. Vinškovi in osebju Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica, OI Ljubljana, župniku g. Vidrihu za opravljeno pogrebno svečanost, harijskemu cerkvenemu pevskega zboru. Posebna zahvala gre sodelavcem Kovinoplastike Tomažič, sodelavcem benzinskega servisa OMW Bonifika – Koper in KP3. Hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam nudili pomoč, nam izrazili sožalje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žena Antonija in sinova Andrej in Dejan

*Mnogo prežgodaj nas je zapustil
dragi mož, atko, tast in nono*

CIRIL PIRIH

(17. 9. 1940 – 1. 1. 2013)

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, tolažilne besede, denarno pomoč ter darovano cvetje in sveče. Hvala škofu msgr. Metodu Pirihi in msgr. Vladimirju Pirihi, bratrančema pokojnika, postojnskemu dekanu Ervinu Mozetiču in bistriškemu kaplanu Niku Čuku za cerkveni obred, organistki Nives Pirihi in pevcem pri sv. maši ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala članom in članicam PGD Ilirska Bistrica za zgledno organizacijo in izvedbo pogrebne svečanosti, pevski skupini Vasovalec za milozvočne glasove in Vesni Forca za občutene besede.

Žalujoci: žena Elza, hči Sabrina in sin Vladimir z družinama

MISEL O KNJIGI

**JOHN DEMARTINI IN NATALYA ANDROSOVA:
UČINEK HVALEŽNOSTI,
prevedla Karin Pečnikar, Tržič, Aurora, 2010**

»Ko imamo ljudi radi take, kakršni so, postanejo ljubljani. Dokler so naše predstave od drugih izkrivljene, pa porabimo zelo veliko moči za postavljanje pedestalov ali za kopanje jam.«

Občutek imam, vedno bolj, da se v današnjem svetu, v današnji družbi zelo slabo znajdem. Da gre pravzaprav za narobe svet. Da mi je nekdo, kdovekdo, ukradel vse tiste vrednote, ki so mi jih vteptali v glavo v letih otroštva in potem. In ja, hvaležna sem za, včasih že zatečnarjeno vbijanje v glavo leta in leta. Za usmerjeno vzgojo k skromnosti in čaščenju narave in vsega, kar ni samo človek. Ne glede, kdo to je, zakaj tam je in zakaj tako deluje, kakor pač hoče in želi skozme delovati. Danes razumem marsikaj. Se pa zato zdim toliko bolj tujka v razvrednotenem svetu, v katerem trenutno živim in bivam. Več je blaginje in bogastva (priznajte, da vsaj nekateri še ne živimo na robu revščine in obupa), bolj je pojem hvaležnosti samoumeven, potisnjen pod žametno možgansko skorjico, ali nekam tja. Morda nekaterim, čeprav se gredo velike verneže, še vedno ni doumljiv pojem velikega vesoljnega, božjega, usodnega, zvezdnega, kakršnega hočete, načrta. Skriti red oz. trajno usklajeno ravnovesje obstaja in živi v vsej živi (in najbrž tudi neživi) naravi. Ali kdajkoli začutite pravo hvaležnost, tisto skoraj do joka? In, od kod ta občutek? Nedvomno iz najmočnejšega vesoljnega vira, ljubezni. Zdi se mi, da je pomembno osredotočiti se na to, da poiščemo v vsakem dogodku, stvari, človeku, čemerkoli, nekaj dobrega – iznenada se življenje zapolni z dušno hranljivo hvaležnostjo. Seveda, svet doživljamo različno, saj imamo različne mreže in lestvice in predalčke in omare in podstrešja vrednot. Kar je meni pomembno, morda vas ne briga niti malo. Svet, ki nas zaobjema, vrednotimo vsak po svoje. Ga polariziramo. Nekdo, ki misli kot mi, je postavljen na pedestal, če je obratno, ga pritaknemo na križ, ali že kako drugače opravimo z dotičnežem. Če živimo s pričakovanji, zapovedmi, neuresničenimi željami in potrebami, napihnjeno vnašamo nehvaležnost, svoja merila vsiljujemo drugim, jih želimo spreminjati. Tiste, postavljene na pedestal, *pouč-kamo* v mislih, jih *cartkamo*, slepo zaverovani v kogar koli, samo zato, ker »gleda na svet skozi naše oči«. Vidimo le dobre lastnosti. Navežemo se na pozitivne predstave. Koliko nas je takih, ki si želimo, da bi nas ljubili takšne, kot smo? Koliko nas je takih, ki smo vsak dan hvaležni za to, da takšne ljudi v življenju srečujemo, jih miselno božamo, hvaležno dihamo z njimi? Če se za hvaležnost ne zmenimo in stvari ne opazujemo globlje, obsojamo. Če nismo izpolnjeni, smo izpraznjeni. Logično. Samo, kako le biti hvaležen, če ti veselje pripihne bolezen, smrt, negativno, tebi, tvojim ljubim? Kako biti hvaležen, če živiš brez službe, denarja in podobnih vsakdanjosti? Negativnosti se vračajo, dokler se v popolnosti ne

sprejmete. Zagotovljeno. Take, kot ste. Čudovite. Čeprav tudi zoprne. Prijetne. Čeprav tudi bedaste. Usmiljene. Čeprav tudi zajebane. Če je človek nehvaležen, se mu bivanje spremeni v en sam strah in krivdo, obratnosorazmerno pa je učinek hvaležnosti neverjetno močen in deluje kot zakon privlačnosti, nekakšen svetilnik ali metafora za – še ne – doumljive skrivnosti. Tudi sama sem imela pred leti hudo prometno nesrečo. Veliko časa sem zaradi bolečin prejkala in kljub optimizmu, ki me preveva, na trenutke nisem videla smisla. Bila sem hkrati jezna in zagrenjena. Z okrevanjem sem prišla do spoznanja, da je bila nesreča v resnici cel niz odprtih vrat drugim in drugačnim možnostim v mojem življenju, za katere sem sčasoma postala neznansko hvaležna. Verjamem v višje sile veselja ali kogarkoli že. Hvaležna sem za vse, ne glede na to, kaj se mi zgodi. Nobene izgube ni brez skritega blagoslova, od kogarkoli že. V navideznem kaosu odkrivam smisle vsega in vem, da bi me brez hvaležnosti že velikokrat spodneslo. Res je, naša duhovnost se odraža skozi hierarhijo naših vrednot. Ki so edinstvene. Kot smo lahko sami. Čudež. In čudeži so, verjemite, vendar le za tiste, ki vanje verjamejo. »Kadar obsojamo in podeljujemo predznake, izkušamo zemeljski svet, ki je svet preizkušenj. Kadar smo v svoji duši, pa smo v nebeškem, usklajenem svetu. Če smo zmožni čutiti hvaležnost za to urejeno harmonijo, imamo odprto pot do modrosti svoje duše – še naprej lahko delamo kvantne skoke in rastemo. Vsakokrat, ko čutimo hvaležnost za kar koli, se samodejno širimo, razvijamo in rastemo.« Morda za konec le še vaja, ki ju avtorja predlagata: Zjutraj, ko vstanete, med malico ali zvečer, ko ležete k počitku, pomislite na vse, za kar ste lahko hvaležni in se zahvalite. Presenečeni boste, kako čudovito se boste počutili, ko si boste dovolili odpreti srce. John Demartini je znan svetovni raziskovalec človeškega obnašanja, eden največjih poznavalcev in avtoritet omenjenega področja. 360 dni v letu potuje po svetu in predava o svojih raziskavah. Je avtor štiridesetih knjig, izdanih v 28 jezikih, izdal je preko 50 cd-jev in dvd-jev na temo razvoja odnosov, zdravlja, izobrazbe in poslovanja. Hvala vsem za vse skozi vse v vsem, do naslednjič, Patricija Dodič.

EURO MB
NIZKE GRADNJE
gsm: 041 682 549, 041 652 769
NEPREMIČNINSKA AGENCIJA
gsm: 041 688 663
Vilharjeva cesta 31a, 6250 Ilirska Bistrica

DUO ACCOPIANO – GLASBENI INTERMEZZO V DOMOVINI

Zarja Vatovec, pianistka, in Dean Delgiusto, harmonikar, sta Primorca. Oba že več let živita in študirata v tujini. Oba sta vpisana na magistrski študij glasbe, ona v Bernu v Švici, on v Kopenhagenu na Danskem. Od lani sodelujeta v zanimivem duu AccoPiano. Med svojimi delovnimi počitnicami v Sloveniji sta se v tem tednu predstavila tudi našemu domačemu občinstvu.

Prejšnjo sredo je bila Zarja gost v izolski glasbeni šoli. Najmlajše pianiste, ki so napolnili tamkajšnjo dvorano, je navdušila s svojo svežino, z izvrstnim obvladovanjem klavirske tehnike, obvladovanjem zvoka in s svojo muzikalnostjo. V soboto sta s harmonikarjem Deanom, ki je prišel po enem letu na oddih domov iz danskega Kopenhagena, s celovečernim koncertom navdušila nabito polno dvorano Besenhijske palače v Izoli v

duu AccoPiano (kar pomeni accordeon – harmonika in pianoforte – klavir).

V ponedeljek sta mlada glasbenika v klubu Cankarjevega doma v Ljubljani v organizaciji Glasbene mladine ljubljanske oblikovala glasbeni večer cikla Mladi mladim. Zarja in Dean sta v intimnem ambientu klubskega prostora Cankarjevega doma publiko navdušila s svojo umetniško kreacijo. Njun nastop pred številnim občinstvom je bil preprosto očarljiv.

V torek, 22. januarja 2013, sta bila Zarja in Dean gosta naše, ilirskobistriške glasbene šole, kjer ju je glasbeno izobražena publika, zelo željna izbranih koncertov, navdušeno nagradila s toplimi aplavzi. Ravnatelj Glasbene šole Ilirska Bistrica, gospod Laszlo Balazs, pa ju je povabil, naj se ji predstavita še v bodoče, saj sta pianistka in harmonikar prisotnim s svojimi glasbenimi interpretacijami polepšala torkov hladni večer.

Na koncertu se je vsak izmed njiju predstavil tudi s solističnimi točkami. Koncert je bil zelo zanimiv – že program sta izvajalca skrbno izbrala, izvedla pa z veliko zbranostjo in s predanim muziciranjem. Klavir in klasična harmonika sta se odlično ujela in se dopolnjevala, se skozi ves koncert enakomerno zlivala in prepletala. Zarja in Dean s svojima močnima osebnostma in inštrumentoma sta si v skupnem igranju enakomerno in suvereno izmenjevala solistične vloške in se prefinjeno prepletala v duovskem muziciranju ob komaj slišnih pianissimov do odločnega tangovskega fortissima. Na koncu je namreč Piazzollov Veliki tango izzvenel tako, kot je treba: v razponu od sramežljivega spogledovanja do nežnega božanja vse tja do čutne strastnosti. Marsikdo v dvorani pa se je zamislil ob preprosti globini prekrasno izvedenega dodatka, Piazzollovi Ave Marii.

Mlada umetnika sta se v duu AccoPiano popolnoma ujela in zorita ne le kot solista, temveč tudi kot komorna glasbenika. Kdor njunega skupnega muziciranja še ni slišal, ju ima možnost slišati v soboto, ko bosta mlada primorska virtuoza zaključila svoj glasbeni obisk domovine v Mestni knjižnici Grosuplje. **III Jelka Vatovec**

VANJA V KNEŽAKU

Lepo sončno nedeljo, 17. junija, smo se fotoklubovci srečali s člani fotografske sekcije Kulturno prosvetnega društva Bazovica z reke v Voloskem. Tam smo organizirali fotodelavnico. Pričakal nas je tudi fotomodel, simpatična Vanja, ki nam je vse dopoldne pozirala na različnih lokacijah tega obmerskega mesteca.

Od petka, 14. decembra, dalje pa so v razstavišču Fotokluba Sušec v Pumpa baru v Knežaku na ogled tudi rezultati tega srečanja. Vseh osem fotografij oz. fotografov nas je doma naredilo svoj izbor fotografij, ki smo jih posredovali klubu na Reko. Tam je potem potekalo žiriranje in izbrane fotografije so sedaj na ogled v Pumpa baru.

Tako smo se zopet srečali s prijatelji z Reke in bili enotnega mnenja, da fotografija še vedno največ pove na papirju. Avtorji imamo tako neki otipljivi izdelek, fotografija pa nagonarja gledalca s svojo sporočilnostjo in estetiko. Srečanje smo izkoristili tudi za načrtovanje nadaljnjega sodelovanja in bili enotni, da razstavo v prihodnjem letu

postavimo tudi na Reki v prostorih Prosvetno kulturnega društva Bazovica.

Razstavljenih je 26 fotografij različnih formatov, ki bodo na ogled do konca januarja. **III Stojan Spetič**

OKROGLA OBLETNICA LIKOVNEGA DRUŠTVA FRANCETA PAVLOVCA

Likovno društvo Franceta Pavlovca Ilirska Bistrica je 14. decembra v knjižnici Makse Samsa odprlo razstavo likovnih del, nastalih na 5. slikarski koloniji v Podtaboru. Z razstavo pa so obeležili tudi desetletnico delovanja društva. Kolonija je posvečena življenju in delu Franceta Pavlovca, bistriškemu slikarju, ki je za svoja dela prejel kar dve Prešernovi nagradi. Kolonije se je udeležilo kar 22 ljubiteljskih slikarjev iz Ilirske Bistrice in Postojne.

Likovnike in njihova dela je umetnostna zgodovinarica, gospa Paloma Škodič, ocenila takole: « Gre za pestro paleto umetnikov, od preverjenih slikarjev z dolgo kilometrino, pa do ustvarjalcev, ki so svojo pot začeli šele pred nekaj leti. Za slehernega od njih pa je bil to velik izziv in vsak od njih se je z njim spopadel na svojstven način.»

Svoj poklon slikarskemu kolegu so udeleženci kolonije izrazili tudi tematsko; namen ustvarjanja je bil namreč približati se tako motiviki kot koloritu Pavlovčevih podob, obenem pa sliki dodati nekaj svojstvenega, lastno noto.

»Oponašati ali se vsaj približati veličini krajinarskega slikarstva Franceta Pavlovca je vsekakor težka naloga,« je še sklenila Škodičeva. Razstava je požela mnogo zanimanja, odprtja se je udeležilo lepo število ljudi. Likovno društvo pa je ob tej priložnosti podelilo naziv častnih članov dvema bistriškima kulturnikom, Darinki Žbogar in Igorju Štembergerju. III

POLETNA JUTRA V GALERIJ DOMA NA VIDMU

V na novo urejeni Galeriji v Domu na Vidmu so 4. januarja odprli fotografsko razstavo Vilija Gombača »Poletna jutra«.

Vilija Gombač je fotografija zasvojila pred nekaj leti. Najprej je ustvarjal samo za svojo dušo, ko so ga povabili v domače fotografsko društvo Sušec, pa se je leta 2011 predstavil s svojo prvo samostojno razstavo. Kot pravi sam, se najraje giblje v naravi, zato v objektiv ujame majhne detajle skozi vse letne čase. Najraje ima poletna in zimska jutra, ko se narava pokaže v drugačni svetlobi in v najrazličnejših oblikah. V ciklusu poletna jutra je na ogled 24 fotografij utrinkov narave, v zgodnjih poletnih jutranjih urah na Trnovskem polju, s posebno pozornostjo do detajlov.

Vili se poleg fotografije ukvarja tudi z numizmatiko, za katero ga je navdušil že oče Anton, raziskuje in hrani dediščino prapradede Josipa Potepana Škrljovega

iz Dolnjega Zemona, zbira stare knjige, restavrira pohištvo, nekaj let pa se ukvarja tudi z založništvom. V zadnjih letih je uspel ponatisniti dve knjigi v faksimilirani obliki. Izdal je tudi knjigo poezije svoje mame Nadje Gombač, domače pesnice, ki je ob tej priložnosti prebrala nekaj svojih pesmi o naravi. Razstavo je predstavil Rajko Kranjec,

ki je spregovoril o vsestranskosti Gombačevega dela in o pomenu kulture v Sloveniji. »S kulturo se vse začne in vse konča«, pravi Kranjec, ki je navdušen, da je Občina Ilirska Bistrica, v teh težkih finančnih časih pridobila nov razstavni prostor za predstavitev domačih likovnikov in drugih upodablajočih umetnikov. III

PRAVLJICA O PRAVLJICI...

Se zgodi, da kdaj pa kdaj z babico na kmetiji pod večer gledava skupaj kakšno TV-oddajo, v kateri kakšen mali otrok nastopa s harmoniko ali kitaro. »Glej ga, no, glej, otročiča ... Kako je nadarjen! Tako je majhen, pa že tako zna igrati, srečni starši! Kaj še vse bo iz njega, jej, jej ...«, se moja babi takrat kar ne more načuditi mlademu godcu.

A ko pa sem naprimer jaz leta '09 stal na zmagovalnem odru Polka, valček z Žlindro in tam tudi pustil Del srca, me je pa babi drugi dan na vratih samo sumljivo pogledala izpod čela in rekla: »Čuj, veš ... sem te videla včeraj po TV. Koliko šnopsa pa si spil, da si to napisal, a?« No, dragi bralci, toliko o »dvojnih merilih« v našem življenju, o nadarjenih otročičih in srečnih starših ... A »šnops« pa seveda predvsem pri otroški literaturi obvezno pri meni odpade! Za navdih morda vzamem le kakšen deci ali dva toplega mleka; a za razliko od otrok, iz precej bolj nezanimive embalaže ... ☺

IZGUBLJENI KLJUČEK IN SONČICA ZVONČICA (nadaljevanje ...)

Majhen železen ključek se je zasvetil v mesečini in pristal na črni in utrujeni dlani starega kovaškega mojstra. »Glej ga, no, glej, zlomka, kaj sem tokrat skoval. Upal sem, da bo večji in da ga bom v vratih svoje kovačije lahko zamenjal, a sem očitno tokrat vzel premajhen kos železa,« si je jezno brundal v sivo brado star kovač in nejevoljen obračal ključek med prsti. »Zdaj pač je, kar je, drugič bom pa bolj pazil, kolikšen kos železa bom izbral,« se je tolažil in obenem jezil sam nase. »S tem malim ključem

si nimam dosti kaj pomagati. Žal sem res premajhnega tokrat napravil,« je nejevoljno rekel mojster in mali ključek jezen močno zabrisal skozi priprto okno, tja ven v gluho zvezdno noč. »Najbolje je, da grem res kar spat, danes mi je nasplošno vse delo šlo res bolj slabo od rok. Star sem že, star,« je govoril in utrujen zaklepal vrata kovačije s svojim starim, velikim in tudi že dodobra rjastim ključem. Znova je legel v mehko posteljo in poskusil zaspati. Spokojna tišina je končno objela malo zaspano vas.

O

Mali ključek je poletel po zraku in pristal na mehki praproti, nedaleč od lesene kovačeve kočice. Bleščal se je v mesečini in privabljal gozdne živali, ki so ga prihajale gledat in občudovat, kajti res da je bil majhen, toda bil je zelo lep in svetel. Živali so ga ovohavale in močile s svojimi smrčki, lizale do jutra in se nasploh zelo čudile malemu lepemu ključku. Tudi mladi jurčki naokoli in vse strupeno lepe rdeče mušnice so sklanjale svoje rdeče klobuke v pozdrav in občudovale

novega prišleka. Vest o novem prebivalcu gozda se je hitro širila in naposled so vsi govorili samo še o tem lepem malem ključku, ki je mirno ležal tam na gozdni jasi ter pozdravljal novo jutro. »Kaj je zdaj to, vsi se samo še o tem lepem ključku pogovarjajo, nihče pa nima mene več za mar, pa sem vendarle le jaz kralj gozda; največji, najlepši in najpametnejši,« je jezno zarenčal medved ter odhlačal proti obronku jase, da vidi to novo čudo. Ko je prišel blizu, je jezno zamahnil z mogočno šapo po malem ključku, da bi ga uničil in znova postal najpomembnejši v gozdu, a je žal svojo ljubosumnost in jezo zelo drago plačal. V hipu si je polomil vse kremplje na kosmati šapi in jezen v hudih bolečinah počasi odtaval nazaj v gozd. Ključek je ostal nepoškodovan.

»Mu že jaz pokažem, temu ključu - vsiljivcu, kaj se pravi motiti gozdni mir in spokoj,« si je mislil volk, ko je šel ponoči mimo in pograbil ključek z gobcem. A že hitro je postal ves rdeč in krvav, kajti ključek je bil iz najboljšega železa in zato mnogo trši od volkovih zob. »Auuuu!« je zatulil volk ter izpljunil skoraj vse zobe. Malemu ključku tako nič, prav nič ni moglo do živega; celo mali ježek, ki je poskušal lepi ključek nabosti na bodice namesto sladke rumene hruške, je ni prav nič bolje odnesel. Želez ga je odnesti domov in pribiti na steno v kuhinji za okras, a si je revež ježek ob tem le polomil polovico ostrih bodic, železni ključek je pa še naprej ostal cel in nepoškodovan tam na tihi gozdni jasi. (Dalje prihodnjič ...) mv

BREZPLAČNI RAČUNALNIŠKI TEČAJ ZA ODRASLE V KNJIŽNICI MAKSE SAMSA

V Knjižnici Makse Samsa smo za naše uporabnike pripravili sklop brezplačnih začetnih računalniških tečajev za odrasle, ki obsegajo spoznavanje in uporabo računalnika, urejanje besedila v programu Word, rabo interneta in elektronske pošte ter digitalno fotografijo.

Tečaje pripravljamo v sodelovanju z Zavarovalnico Triglav, ki nam je omogočila nakup dveh računalnikov in projekcijskega platna ter s člani Fotokluba Sušec, ki bodo sodelovali pri tečaju digitalne fotografije.

Tečaji bodo potekali v času od 28. februarja 2013 do 8. marca 2013 v skladu z dogovorom oz. glede na število prijavljenih. Prijavite se lahko osebno v Knjižnici Makse Samsa oz. na tel. 05 71 44 188 (Katarina Škrab; katarina.skrab@knjiznica-ilb.si).

MEPZ TABOR KALC 1869 IZ KNEŽAKA PRIPRAVLJEN NA NOVE IZZIVE

Leta 2012 se bomo pevke in pevci Mešanega zbora pevskega zbora Tabor Kalc 1869 Knežak še kako radi spominjali. Leto je bilo obarvano s številnim uspehi, radostmi in spremembami na položajih vodilnih v društvu. Pevski zbor se lahko pohvali s številnimi nastopi doma in na tujem ter odlično organizacijo različnih dogodkov, kot na primer revije *Primorska poje* in prireditve *Kulturi dajemo krila*.

Z željo po nadaljevanju uspešne zgodbe lanske sezone smo tudi letošnje božične praznike polepšali z Božičnim koncertom v kneški cerkvi Marijinega vnebovzetja. Zbranemu občinstvu smo se, s tremi pesmimi, prvi predstavili prav člani Mešanega pevskega zbora Tabor Kalc. S svojim petjem pa so večer polepšali tudi gostujoči zbori in vokalne skupine – Ženski pevski zbor Tuščak z Bača, Vokalna skupina Elum iz Postojne in domači Cerkveni pevski zbor. Za presenečenje večera pa so s svojim prvim domačim koncertom poskrbela dekleta iz Ženske vokalne skupine Tabor Kalc 1869 Knežak, ki so pod vodstvom Jane Biščak zapela tri božične pesmi. Večer smo s Sveto nočjo zaključili člani vseh zborov. V okviru božičnega koncerta je razstavo novoletnih voščilnic pripravila tudi likovna sekcija KŠTD Tabor Kalc 1869 in s tem dodala kamenček v božični mozaik. Tik pred koncem leta, dan po štefanovem, smo na povabilo Dekliškega pevskega zbora

Mavrica iz Postojne nastopili v tamkajšnji cerkvi in skupaj z ostalimi povabljenimi zbori sodelovali na Koncertu božičnih pesmi.

Pred nami je novo leto 2013, v katerem nas čakajo novi nastopi, izzivi, tekmovanja in organizacije prireditev ter drugih pomembnih dogodkov. Kmalu nas čaka smučarski vikend na Kopah in nastop na Primorski poje. Pevke in pevci se za uspešno leto 2012 zahvaljujemo vsem, ki nas podpirate, posebno pa naši zborovodkinji *Katji Bajec*. Vsem skupaj želimo uspešen in petja poln začetek leta. **III Rok Batista**

VESELI DECEMBER NA BEUMU KAMNU

Leto 2012 nam bo zagotovo ostalo v lepem spominu. V starem letu smo bili člani KD Tuščak Bač izjemno uspešni, saj smo s trdnim delom in veliko mero vztrajnosti izpeljali številne prireditve, projekte, družabna srečanja in čistilne akcije.

V začetku meseca decembra je ŽPZ Tuščak sodeloval na občinski reviji v Domu na Vidmu, 10.12.2012 pa smo v Domu starejših občanov pripravili enourni program, na katerem smo se predstavili vsi člani. Zaplesali so otroci OFS, zapele članice ŽPZ in stanovalce so v narečju nasmejale Vaške klepetulje. Naš program so popestrili Aljaž Godina na kitari in Blaž Godina na harmoniko, zapela pa je Alitea Širca. V zadnjem tednu prejšnjega leta smo bili še posebej dejavni. Na viljo ob 23. uri smo organizirali tradicionalni pohod z baklami k polnočnici. Kot vsako leto smo se zbrali pod božično smreko v

središču vasi. Milunka je poskrbela za burek, ostale ženske pa so nas segrele s črnim kuhanim vinom. Po sproščenem druženju smo prijeli bakle in se polni božičnega vzdušja odpravili proti župnijski cerkvi v Knežak. Po končani polnočnici smo se vrnili na Bač. Na božični dan je v župnijski cerkvi potekal vsakoletni Božični koncert, na katerem so se predstavile pevke ženskega pevskega zbora Tuščak Bač in ob spremljavi Urše Strle na kitari pričarale božično vzdušje s pesmimi: Glej zvezdice božje, O jaslice borne, Noč se spušča, Ko so pastirji. Na svetega Štefana dan je na Baču pote-

kalo tradicionalno žegnanje konj, ki se je organiziralo na pobudo Doris Fatur, mi smo ji pa pri tem pomagali. Kratek kulturni program so oblikovale članice ženskega pevskega zbora Tuščak, domači župnik pa je nato opravil blagoslov konj. Po zaključku kratke prireditve in blagoslova smo se nastopajoči, konjarji in gledalci odpravili v gostilno Keš, kjer smo se okrepčali s pasuljem. Prvič do sedaj smo složnost pokazali tudi na silvestrovo, ko smo novo leto pričakali v središču vasi. V par urah se je porodila ideja po silvestrovanju na prostem in organizacija je že stekla. Ob veseli glasbi in dobri hrani smo se od starega leta poslovili na nekoliko drugačen način kot po navadi. Mogoče naslednje leto ponovimo.

Člani in članice Kulturnega društva Tuščak Bač vam v letu 2013 želimo obilo zdravja, veselja, sreče in uspehov. **III Rok Batista**

USPEŠNI NA REGIJSKEM IN DRŽAVNEM TEKMOVANJU »MLADINA IN GORE«

Na novembrsko soboto, 10. 11. 2012, sta se dve ekipi učencev iz osnovne šole Toneta Tomšiča Knežak, ki so hkrati člani planinskega društva Snežnik Ilirska Bistrica, udeležili regijskega tekmovanja MLADINA IN GORE, ki je potekalo v OŠ Miroslava Vilharja v Postojni. Na tekmovanju so se mladi planinci preizkusili v znanju iz planinskih vsebin. Ekipo pod imenom BEU KAMN 1 so sestavljali Ajla Behrič, Diana Antončič, Špela Zadel in Dejan Damiš, ekipo BEU KAMN 2, pa Urška Bolčina Ljubič, Laura Fatur, Matic Antončič in Luka Hrvatin. Obe ekipi sta se zelo dobro odrezali, saj sta od 18 sodelujočih ekip zasedli 3. in 7. mesto.

Ekipo BEU KAMN 1 se je uvrstila na državno tekmovanje, ki je potekalo v soboto 12. januarja 2013 na osnovni šoli Vransko. Organizatorji so nam pripravili zanimiv dan, prepleten z različnimi dejavnostmi. Začel se je kulturnim programom, ki so ga pripravili učenci OŠ Vransko, sledili so govori pomembnih gostov in nato tekmovanje ekip po učilnicah. Medtem ko so ocenjevalci popravljali teste, smo se udeleženci okrepčali s kosilom, si v kulturnem domu ogledali filma Klic gora, ki so ga posneli v lanskem letu ob 100-letnici gorske reševalne službe

ter nestrpno pričakovali rezultate. V šolski telovadnici so odmevale planinske pesmi, ki smo jih peli ob kitari, zabavali pa smo se tudi s plesom ob petju bansov. Sledila je razglasitev rezultatov.

Bili smo pozitivno presenečeni, ko smo izvedeli, da se je naša ekipa zelo dobro odrezala, saj je izmed 26 sodelujočih ekip zasedla 10. mesto. Za las nam je ušel finalni del, saj se je prvih 9 ekip na odru potegovalo za prvih 9 mest. V finalnem delu sta se nam predstavila skrita gosta, gospod in gospa Štremfelj, ki sta kot prvi zakonski par osvojila Mount Everest, nam zaupala svoje izkušnje ter spodbudila mlade planince, naj še naprej aktivno preživljajo prosti čas v naravi. Finalu je sledila podelitev priznanj vsem ekipam. Razšli smo se z željo, da se v prihodnjem letu spet srečamo.

Na tekmovanje smo se pripravljali s pomočjo gorskih vodnikov iz planinskega društva Snežnik, gorskega reševalca, pri planinskem krožku, na izletih ... Sami pa so morali predelati zajeten kup vsebin iz planinske šole. Glede na to da smo na tem tekmovanju sodelovali prvič in se uvrstili med 10 najboljših ekip, so nas dobri rezultati motivirali za nadaljnjo udeležbo na tekmovanju.

Sodelujoči učenci: Ajla Behrič, Diana Antončič, Špela Zadel, Dejan Damiš, Urška Bolčina Ljubič, Matic Antončič, Laura Fatur, Luka Hrvatin in mentorica Vanja Delost. **III OŠ Tonteta Tomšiča**

MEDNARODNI DVORANSKI ATLETSKI MITING V LJUBLJANI

Mlada bistriška sprinterka Lara Jagodnik, članica Tekoškega društva Bistrca, se je v soboto, 12. 01. 2013, udeležila mednarodnega dvoranskega mitinga v Ljubljani. V teku na 60 metrov je dosegla čas 8,78 sekund. V konkurenci

94 tekmovalk njene kategorije je s tem časom dosegla 27. mesto. Trud na treningih se obrestuje, saj je svoj dosedanji najboljši čas (9,05) na tej razdalji bistveno izboljšala. **III Tekoško društvo**

TELOVADIMO SKUPAJ

V torek, 22.1.2013, smo se drugošolci odločili, da povabimo v šolo svoje družine. Želeli smo, da skupaj preživimo en popoldan. Veliko smo razmišljali, kaj bi počeli, nato pa se odločili, da bomo telovadili. Najprej smo staršem pokazali dva plesa, ki smo se jih naučili pri športni vzgoji, nato pa smo starše, bratce in sestre ogreli z Račkami. Razdelili smo se v dve skupini in začeli s štafetnimi

igrami. Vzdušje je bilo enkratno. Vsi smo pokazali svojo tekmovalno in navijaško plat. Rezultat je bil neodločen.

Na navdušenje otrok smo se vsi skupaj igrali Med dvema ognjema. Med igro so se starši zelo vživeli, pokazali so željo po zmagi, vsi skupaj pa smo se do solz nasmejali. Vsi smo se lahko odžejali s sokom in posladkali s pijačo. Za sodelovanje so družine prejele pohvale. Vsi zadovoljni in navdušeni smo se poslovili in odšli v zasnežen večer. **III drugošolci OŠ Toneta Tomšiča Knežak**

ŠPORTNI DAN NA POKLJUKI

V četrtek, 13. decembra, smo se osmošolci in trije učitelji OŠ Dragotina Ketteja odpeljali proti Pokljuki, da bi si ogledali tekmovanje v biatlonu (moški šprint).

Med potjo smo se ustavili na Brezju, kjer smo obiskali muzej jasic, in na Bledu. Tam smo se sprehodili okoli jezera, nato pa se odpeljali na Pokljuko, da bi z navijanjem podprli naše tekmovalce, posebej Klemna Bauerja. Udeležbo je približno 2000 učencem s 30 slovenskih šol brezplačno omogočila Zavarovalnica Triglav.

Že nekaj dni prej smo pripravili transparente, s katerimi smo navijali za Klemna Bauerja in ostale, potem pa tudi tekmovali v natečaju za najboljši transparent. Že od začetka tekmovanja smo glasno navijali in kaže, da se je to obrestovalo, saj je slovenski tekmovalec Jakov Fak zmagal, Klemen Bauer, za katerega smo pripravili transparente, pa žal ni bil uvrščen med prvih šest. Po razglasitvi rezultatov smo šli še v šotor, kjer je potekalo tekmovanje za najboljši transparent. Žal

nismo bili uvrščeni med najboljše tri, a smo se fotografirali s Klemnom in dobili njegove avtograme.

Domov smo se vrnili zadovoljni (pa tudi malo utrujeni), saj smo videli in doživeli veliko novega. Večina nas na takem tekmovanju še ni bila, zato je bila to za nas nova izkušnja. **III Tjaša Klanac (8. b) in Rebeka Ujčič (8. a)**

DOČAKALI SMO SNEG

V ponedeljkovo jutro smo se zbudili zelo presenečeni, saj je zapadel prvi sneg. Naslednji dan smo imeli na šoli športni dan. Kot pravi raziskovalci smo naredili unikatne plakate o zimskih športih (skoki, drsanje, deskanje, tek na smučeh in biatlon ter slalom in

veleslalom). Malici so sledile igre na snegu. Prav gotovo je bilo najlepše skupinsko kepanje, kjer niso izostale niti učiteljice.

Sledila je snežna ustvarjalnost, saj smo se vsi potrudili, da je pred šolo nastal

učitelj snežak in učenci snežakci, pred vrtcem pa se je pojavil snežak veseljak z dežnikom v roki.

Tudi presenečenja so včasih dobrodošla in lepa. **III Novinarke OŠ Jelšane z ment. N. Pirih**

PODELITEV PRIZNANJ NAJUSPEŠNEJŠIM ČLANOM TEKAŠKEGA DRUŠTVA BISTRIC V LETU 2012

Dobra dva tedna pred vstopom v novo leto smo se člani Teškaškega društva Bistrica zbrali v nam dobro znanem hramu dobrega pri Matetu. Za uvod nam je predsednik društva Gregor Kosič povedal, da je bilo iztekajoče se leto tekaško zelo uspešno in da je upravni odbor društva sklenil, da nekaterim članom podeli priznanja za odlične dosežke.

V zadnjih letih vztrajno narašča število članic in članov iz osnovnošolskih klopi, ki so vključeni v atletski krožek, in ti so si prislužili tudi največ priznanj. Dosežke nagrajencev je predstavil Drago Seizović, trener atletskega krožka in član nadzornega odbora društva. Za redno udeležbo na skoraj vseh treningih v vseh štirih letih delovanja atletskega krožka ter redno udeležbo na vseh tekmovanjih, ki se jih je krožek udeležil in pozitiven odnosa do trenerjev in ostalih otrok si je priznanje prislužil **Sebastjan Derenčin**. Osmošolka **Urša Kosič**, ki se redno udeležuje članskih primorskih tekov in krosov Primorskih novic, si je priznanje prislužila s četrtnim mestom v svoji kategoriji v skupnem seštevku primorskih pokalnih tekov. Za prvo mesto v skokih v daljavo v skupnem seštevku tekmovanj v notranjsko-kraški ligi (NKL) si je priznanje prislužila **Eva Poklar**. **Nina Uljan** pa je zmagala v skupnem seštevku tekmovanj v NKL v disciplini tek na 300 metrov in tudi 30 metrov ter osvojila prvo mesto v svoji kategoriji v skupnem seštevku primorskih pokalnih tekov ter si s tem prislužila tudi priznanje društva. Naslednja zmagovalka v disciplini tek na 30 metrov skupnem seštevku tekmovanj v NKL in podprvakinja v disciplini skok v daljavo v skupnem seštevku NKL ter dobitnica priznanja društva je bila **Lara Jagodnik**. **Kaja Boštjančič** pa je zasedla drugo mesto v disciplini suvanja težke žoge v skupnem seštevku tekmovanj v NKL in ravno tako prejela društveno nagrado za posebne dosežke. Z vsemi temi mladinskimi dosežki je bilo Tekaško društvo Bistrica kar močna konkurenca bolj uveljavljenim in starejšim atletskim klubom iz notranjsko-kraške regije, je priznanja

mladincem povzel Drago.

Prvič podeljena priznanja pa smo si prislužili tudi odrasli člani društva. **Katja Rutar** za četrto mesto med ženskami oz. tretje mesto med Slovenkami na mednarodnem ultramaratonu iz Celja v Logarsko dolino ter za 14. mesto med ženskami oz. deveto mesto med Slovenkami na gorskem teku na Grintovec z mednarodno udeležbo. **Marko Žužek** pa je zmagal v svoji kategoriji ter zasedel 14. mesto absolutno v močni konkurenci skupnega seštevka primorskih pokalnih tekov in si s tem zaslužil tudi priznanje društva. Priznanje za posebne zasluge pa je dobil **Peter Urbančič**, atletske sodnik z mednarodno licenco, ki že vrsto let aktivno sodeluje pri velikem številu športnih dogodkov v Ilirski Bistrici in je človek, ki ima atletiko dobesedno v krvi. Aktivno sodeluje pri delu Teškaškega društva Bistrica, pomaga pri vzgoji velikega števila mladih športnikov in je glavni sodnik Atletskega sodniškega zbora Ilirska Bistrica.

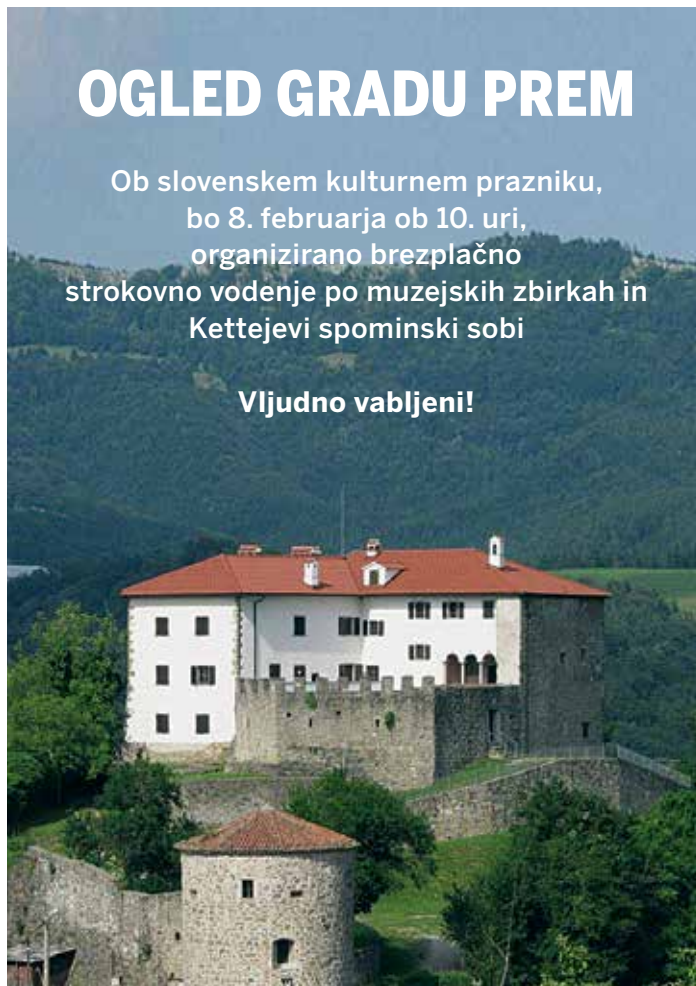
Prednovoletno srečanje se je nadaljevalo z večerjo, druženjem članov, mladincev in njihovih staršev, kovanjem načrtov in dobrimi željami za naslednje leto ter petjem.

III Katja Rutar

OGLED GRADU PREM

Ob slovenskem kulturnem prazniku,
bo 8. februarja ob 10. uri,
organizirano brezplačno
strokovno vodenje po muzejskih zbirkah in
Kettejevi spominski sobi

Vljudno vabljeni!

OBISK ŠTUDENTOV GEOGRAFOV NA OŠ PREGARJE

V torek, 4. 1. 2013, so na lep, ponovno-letni, zimski dan našo šolo ponovno obiskali študentje 3. letnika z Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani pod vodstvom dr. Irme Potočnik Slavič.

Preden so se v popoldanskem času ustavili na šoli, so si ogledali naš brkinski hriboviti svet, njegove naravne lepote in zanimivosti. Dobrodošli so bili tudi pri nekaterih domačinih, ki so jim opisali svoje življenje in delo ter jih postregli z domačimi dobrotami.

Na obisku v naši šoli smo jih sprejeli v večnamenskem prostoru in jim predstavili naravnogeografske značilnosti Brkinov, razvoj šolstva na Pregarjah, današnje življenje šole in pa seveda naše želje za v prihodnje.

Ob koncu so se okrepčali s toplim čajem

in domačimi jabolki ter nam obljubili, znova še vrnejo. **III Novinarski krožek, OŠ Pregarje**

PONOVNO NA VRHU

Založba Izotech je že šesto leto zapored pozvala slovenske šole k sodelovanju na razpisu NAJ IZDELEK. V preteklem šolskem letu 2011/2012 se je nanj vnovič odzvala tudi OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica. Učenci od šestega do osmega razreda ter učenci oddelkov prilagojenega programa (OPP) so se pod vodstvom mentorice Tatjane Vičič ponovno izvrstno izkazali, pometli z vso konkurenco in z osvojenim 1. mestom dokazali, da sodijo v sam vrh tehniške ustvarjalnosti. V šestih letih se lahko tako pohvalijo s kar štirimi zmagami in z dvema drugima mestoma.

Izdelki, s katerimi so se učenci predstavili, so izdelani iz gradiv založbe Izotech, ki jih skupaj z delovnimi zvezki učenci uporabljajo za pouk tehnike in tehnologije (TIT) ter izbirnih predmetov v osnovni šoli. Ocenjevalna komisija je

ugotovila, da je vsem izdelkom skupna inovativnost, izvirnost, uporabnost, visoka stopnja ustvarjalnosti, oblikovanosti, dodelanosti, tenkočutnosti za obliko in funkcijo ter dodala, da so privlačnega videza in izkazujejo vnemo za praktično ustvarjanje. Izdelki so plod idej učencev in učiteljice kot nosilke varnega, premišljenega in ustvarjalno produktivnega dela. Med nagrajenimi izdelki lahko tako najdemo izvirno izdelana stojala za mobilne telefone, pisarniški pribor, svečnike, grad, gledališče in celo svetilko. Nekatere izdelke si tako lahko ogledate v galeriji na spletni strani: <http://izotech-zalozba.si/naj-izdelek.html>.

Učencem OŠ in učencem OPP ter njihovi mentorici iskreno čestitamo za dosežen uspeh in jim želimo veliko ustvarjalnih trenutkov tudi v bodoče. **III MJAV, OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica**

Jablanica 12.II. Bistrica
tel.: 05/ 714 85 15
fax: 05/ 714 85 16

gsm: 041 714 394
e-mail: sibist@siol.net

ogrevanje * vodovod * solarni sistemi
talno gretje * klimatizacija *
toplotne črpalke * adaptacije kopalnic

MARATON PISANJA APELOV 2012

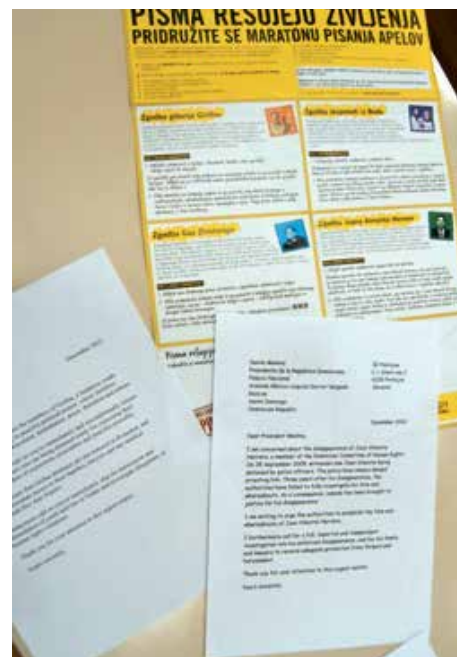
Mednarodna nevladna organizacija Amnesty International si že vrsto let prizadeva za spoštovanje človekovih pravic po vsem svetu. S svojimi kampanjami širi splošno osveščenost o človekovih pravicah ter svetovno javnost opozarja na njihove kršitve. Vsako leto organizira mednarodni Maraton pisanja apelov in s tem obeleži 10. december, dan človekovih pravic. V pismih se namreč sodelujoči zavzemajo za posameznike ali skupine, ki so jim kršene človekove pravice, in pozivajo vlade različnih držav k ukrepanju. Na Maratonu pisanja apelov, ki je potekal med 3. in 18. decembrom 2012, je že drugo leto zapored sodelovala tudi Gimnazija Ilirska Bistrica. Dijaki 3. letnika smo pod mentorstvom profesorice Romane Štajnrajh apele pisali v angleškem jeziku.

Skupaj z dijaki Šolskega centra Postojna smo v tem času napisali kar 154 apelov, ki smo jih naslovili na vlade Kitajske,

Egipta, Libije, Nigerije, Sudana, Irana, Belorusije, Romunije in Dominikanske republike. Dijaki 3. letnika programa tehnik računalništva pa so posneli tudi fotografijo s sloganom 'Clean up the Bodo oil spills', ki se zavzema za odpravljanje posledic ekološke katastrofe v Nigeriji. Fotografija bo objavljena na svetovnem spletu.

Leta 2011, ko se je naša šola prvič pridružila pisanju apelov, je Amnesty International v desetih dneh Maratona zbral kar 1,3 milijona apelov iz 78 držav z vsega sveta. S pismi smo dosegli pozitivne spremembe, med drugim so zaradi apelov v Azerbajdžanu iz zapora izpustili študenta, ki je bil obsojen na dve leti in pol zaporne kazni samo zato, ker je na spletnem portalu Facebook objavil svoje kritično mnenje o predsedniku države.

Upamo, da bodo tudi letošnji apeli prinesli pozitivne spremembe in hkrati

pripomogli k spoštovanju človekovih pravic po vsem svetu. Z majhnimi dejanji lahko storimo veliko in z nekaj besedami lahko spreminjamo življenja.

III Kristina Šlosar, 3. a

»IMPARIAMO L'ITALIANO«

Na Gimnaziji Ilirska Bistrica od oktobra 2012 do februarja 2013 nabira izkušnje Pietro Bianchi. Pietro prihaja iz okolice Milana, zaključil je študij filozofije na univerzi v Bologni in doktoriral na univerzi v Vidmu. Sedaj pomaga učiteljem pri pouku, predvsem pri italijanščini, in s tem pridobiva znanje, ki mu bo še kako prav prišlo pri nadaljnjem iskanju zaposlitve.

Tako ga je pot pripeljala tudi k nam, v 4. a Gimnazije Ilirska Bistrica. Da bi razbili monotonost pouka in tudi mi njega kaj naučili, smo ga neko sončno sredo, 14. novembra 2012, popejlali po našem mestecu in mu razkazali njegove lepote. Najprej smo se sprehodili skozi stari del Ilirske Bistrice do slapa Sušec. Nato smo se vrnili na „Plac“, od tam pa krenili proti parku Nade Žagar in prenovljenemu Kindlerjevemu parku. Seveda smo mu Ilirsko Bistrico opisali v italijanščini, kar je bil tudi cilj našega izleta. Pietro je bil naravnost navdušen nad našim mestecem in mogoče se še kdaj vrne, ne zaradi formalnih dolžnosti do šole, ampak zaradi kraja samega. **III Sandra Palcich, 4. a**

ŠOLSKI CENTER POSTOJNA
INFORMATIVNI DAN 2013
<http://www2.scpo.si>

SREDNJA ŠOLA
 CESTA V STARO VAS 2, 6230 POSTOJNA

PETEK, 15. 2.
 OB 9. IN 15. URI

SOBOTA, 16. 2.
 OB 9. URI

DODATNE INFORMACIJE:
 (081) 601 630 ali na e-poštnem naslovu: infosepost@gmail.com

GINNAZIJA ILIRSKA BISTRICA
 ULICA IV. ARMADJE 1, 6250 ILIRSKA BISTRICA

PETEK, 15. 2.
 OB 11. IN 15. URI

SOBOTA, 16. 2.
 OB 9. URI

DODATNE INFORMACIJE:
 (05) 711 11 11 ali e-poštni naslov: ginnazija.ilb@gmail.com

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA
 LJUBLJANSKA CESTA 2, 6230 POSTOJNA

PETEK, 15. 2.
 OB 9. IN 15. URI
 OB 10. IN 16. URI
 OB 11. IN 17. URI

SOBOTA, 16. 2.
 OB 9. URI
 OB 10. URI
 OB 11. URI

DODATNE INFORMACIJE:
 (05) 721 23 30 ali na e-poštnem naslovu: vs.postojna@guest.arnes.si

Predstavitve izobraževalnih programov

GINNAZIJA, EKONOMSKI TEHNIK, STROJNI TEHNIK, STROJNI TEHNIK OPTIK, AVTOSERVISER, OBLIKOVALEC KOVIN – OKROJAR in POMOČNIK V TEHNOLOŠKIH PROCESIH

Predstavitve izobraževalnih programov

GINNAZIJA in TEHNIK RAČUNALNIŠTVA

Predstavitve izobraževalnih programov

**POSLOVNI SEKRETAR
 STROJNIŠTVO
 GOZDARSTVO IN LOVSTVO (IREDNI IN IZREDNI ŠTUDIJ)**

**POSLOVNI SEKRETAR
 STROJNIŠTVO
 GOZDARSTVO IN LOVSTVO (IREDNI IN IZREDNI ŠTUDIJ)**

NA DRSALIŠČU V LIPICI

Naše prednovoletne počitnice so bile tokrat športno obarvane. V četrtek, 27. 12. 2012, smo se z našo učiteljico Špelo in »Zdravim življenjskim slogom« odpravili na drsališče v Lipico. Na pot smo se z odpeljali učenci od 4. do 7. razreda, ki smo želeli drugače preživeti delček počitnic. Po dobrih 40 minutah smo prispeli pred Hotel Maestoso v Lipici in nemudoma odšli proti drsališču. Tam nas je sprejela prijazna gospa in povedala, da smo prvi današnji gostje. V velikem pričakovanju smo si pomerjali modre drsalke in že nas je bilo polno drsališče. Eni učenci so bili na drsalkah prvič, a so kmalu ugotovili, da je drsanje super šport. Učiteljica nam je povedala,

da je precej podobno rolanju. Med drsanjem smo se zelo zabavali, saj nas je spremljala odlična glasba. Kdaj pa kdaj je kdo padel, a hudih poškodb

na srečo ni bilo. Vmes smo imeli nekaj minut počitka za obilno malico. Po končanem drsanju smo pospravili drsalke in se za dobro uro odpravili na sprehod. Videli smo mnogo različnih stvari, od kamnitih kipov pred vhodom v lipiško naselje, golf igrišča, bazena, poročne dvorane ter lipicance.

Na poti domov nas je prijazni šofer peljal mimo vetrnice ob Dolenji vasi. Povedal nam je, da vetrnica služi proizvodnji električne energije, je visoka 100 m in ima razpon kril dobrih 70 m. Pred šolo smo prispeli ob 15.30. Preživeli smo odličen počitniški dan. **III Lara Ivančič in Sara Vodopivec, OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad**

OBELEŽITEV DNEVA SAMOSTOJNOSTI IN ENOTNOSTI TER OBISK DEDKA MRAZA NA OŠ PREGARJE

Decembra je bilo na OŠ Pregarje zelo živahno. Udeležili smo se nočnega pohoda na Tatre, na tehničnem dnevu smo izdelovali različne izdelke, ki smo jih prodajali na Miklavževem sejmu, s predšolskimi otroki smo se udeležili božično-novoletnih delavnic.

Pester december pa smo zaključili v petek, 21. 12. 2012. V šolo smo prišli kot običajno, ob osmi uri. Pripravili smo

prireditveni prostor, še malo povadili za nastop, z zanimanjem smo si ogledali tudi delo z i-tablo, ki smo jo dobili prejšnji dan.

Vsak izmed nas je v šolo prinesel darilo, da smo se medsebojno obdarovali.

Nastopil je čas prireditve, na kateri smo obeležili dan samostojnosti in enotnosti ter pozdravili dedka Mraza. Na prireditvi smo plesali, peli, recitali, igrali, sodelovali so tudi vrtčevi otroci. Bili smo zelo pridni. To ve tudi dedek Mraz, saj je tudi letos obdaril vse otroke od predšolskih otrok do učencev devetega razreda. Zato se zahvaljujemo vsem, ki so to omogočili. **III Novinarski krožek OŠ Pregarje**

ZIMSKA GLASBENA PRAVLJICA

Dnevi pred decembrskimi prazniki na naši šoli so bili zelo pestri. Pričeli so se druženjem na slovensko-hrvaški meji v Jelšanah, z otvoritvijo pravljirnega mesta v parku v Ilirski Bistrici in s predstavitvijo jubilejnega šolskega koledarja. V petek, 14. decembra, pa so devetošolci pripravili že tradicionalni novoletni ples.

Zadnji šolski dan je potekal v znamenju Zimske glasbene pravljice, ki so

jo pripravili učenci prvega razreda, otroškega in mladinskega pevskega zbora, ansambelske igre in dveh plesnih skupin. Z glavno igralko Nežo smo se na božični večer spominjali zimskih radosti, ki jih je doživljala kot majhna deklica, se zasanjali ob plesu snežink, peli ljudske pesmi ob spominu na dan samostojnosti in enotnosti in bili priča družinski večerji, na katero je povabila sosede, ki živijo v različnih oblikah pomanjkanja. Ta dan nas je obiskal

tudi dedek Mraz.

Teden dni kasneje smo se z dedkom Mrazom družili in peli na Placu v Ilirski Bistrici. V prvih novoletnih dneh smo Zimsko glasbeno pravljico z veseljem pričarali tudi oskrbovancem Doma starejših občanov. III OŠ Dragotina Ketteja

DOSEŽKI UČENCEV OŠ ANTONA ŽNIDERŠIČA V MEDNARODNI RAZISKAVI TRENDOV ZNANJA MATEMATIKE IN NARAVOSLOVJA

Mednarodna raziskava trendov znanja matematike in naravoslovja TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) meri trende matematičnega in naravoslovnega znanja pri osnovnošolcih. Namen je na mednarodni ravni omogočiti državam, da z enakimi preizkusi znanja v enakih pogojih izmerijo raven znanja svojih učencev. V mednarodnih primerjavah države nato ugotavljajo ugodne in neugodne dejavnike svojih šolskih sistemov ter jih s pomočjo rezultatov raziskave izboljšujejo. Vse države, ki se vključujejo v raziskavo TIMSS, družijo skupna želja po izboljšanju matematičnega in naravoslovnega izobraževanja za svoje učence.

Metodologija raziskave omogoča spremljanje znanja matematike in naravoslovja pri osmošolcih in četrtošolcih v obdobjih štirih let. Na nacionalni ravni lahko posamezne države spremljajo učinke prenov in sistemskih sprememb ter raziskujejo razlike med posameznimi skupinami učencev. V ta namen lahko države dodajo k mednarodnemu zbiranju podatkov še nacionalne dele.

V TIMSS 2011 je sodelovalo 63 držav, v raziskavo je bilo zajetih 260.000 četrtošolcev in 240.000 osmošolcev. Slovenija je ena izmed držav, ki je sodelovala v vseh petih izvedbah raziskave TIMSS, kar omogoča izračun trendov od leta 1995 do leta 2011. V Sloveniji je sodelovalo 4492 učencev iz 195 šol in 4415 osmošolcev iz 187 šol, med njimi tudi en oddelek osmošolcev OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica. Slovenija je v TIMSS 2011 dosegla:

- 21. mesto med 50 državami v matematiki pri četrtošolcih,
- 20. mesto med 50. državami v naravoslovju pri četrtošolcih,
- 13. mesto med 42 državami v matematiki pri osmošolcih,
- 6. mesto med 42 državami v naravoslovju pri osmošolcih.

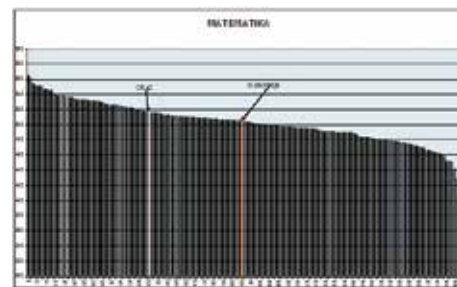
Slovenija se je tako prvič uvrstila med **nadpovprečne države** v vseh 4 kategorijah: z matematičnimi in naravoslovnimi dosežki četrtošolcev in osmošolcev. Vsi **trendi** v dosežkih iz matematike in naravoslovja v obeh razredih so **pozitivni**.

Ker so v raziskavi sodelovali osmošolci naše šole, si pogledjmo dosežke slovenskih osmošolcev pri matematiki in naravoslovju: S temno modro barvo so označene države, katerih dosežki so statistično pomembno višji od slovenskega dosežka.

Osmošolci naše šole so se **odlično** odrezali in dosegli:

	mesto na lestvici med 187 šolami v Sloveniji	število doseženih točk
matematika	53.	516
naravoslovje	56.	555
fizika	42.	554
kemija	41.	579
biologija	32.	555
geografija	65.	572

Iz preglednice in grafov je razvidno, da so dosežki učencev OŠ Antona Žnideršiča pri vseh predmetih višji od slovenskega povprečja in primerljivi z dosežki nekaterih držav, ki so dosegle pomembno višji dosežek od slovenskega (Finska, Izrael, Japonska).

Zadovoljni in ponosni smo, da se lahko pohvalimo s takšnim rezultatom. III Sonja Kosič, Karmen Šepec

DEDEK MRAZ MED OTROCI VRBOVEGA

Krajani Vrbovega so tudi letos za otroke organizirali razne igrice in delavnice pod skupnim imenom Veseli december. Posebno veselo je bilo v gasilskem domu Vrbovega, ko je dedek Mraz obiskal zbrane otroke in njihove starše. Za razliko od prejšnjih je letos prišel s kočijo, saj se je sneg stopil in ga sanke niso mogle pripeljati. Namesto jelenčkov so ga pripeljali konji. Otrokom je prinesel darila in jih razdelil. V upanju, da se srečajo tudi prihodnje leto, je vse skupaj lepo pozdravil ter zaželel vesele in srečne praznike. Za uspešno organizacijo vse zasluge Marini Pripič, ki je povezovala celotni program. **III Petar Nikolič**

PRAZNIČNI DECEMBER V 2. RAZREDU

Ker je mesec december pravljčni in poln presenečenj, smo naš razred tudi temu primerno okrasili. Iz odpadnega materiala smo ustvarili zimsko vas in kaširali snežake, katere smo potem okrasili. Slikali smo različne zimske in novoletne motive, izdelovali čestitke in iz papirja naredili posodice v obliki jelenčka, v katerega smo sejali pšenico. Iz das mase smo oblikovali smrečice, ki smo jih okrasili s perlicami, plesali in poslušali veliko pravljic. Naredili smo si tudi novoletno jelko, na katero smo obesili naše plišaste igračke. Zadnji dan pouka v starem letu, smo se med seboj obdarovali. Staro leto smo zaključili navdušeni, predvsem zaradi prihajajočih se praznikov. **III Drugošolci OŠ Toneta Tomšiča Knežak**

ZIMSKO VESELJE V VRTCU

V ponedeljek, 14. 1. 2013, smo se zbudili v mrzlo, zasneženo jutro. Tla je pokrivala debela snežna odeja. Odrasli, ki moramo v službo, snega nismo preveč veseli, saj se v prometu velikokrat pojavijo težave.

Snega pa se najbolj razveselijo otroci. V vrtec so prinesli nepremočljive hlače, kape, rokavice, šale in škorenjčke. Toplo oblečeni smo se odpravili na sneg pred našo igralnico. Odločili smo se, da bomo naredili sneženega moža. Pomagali smo si z lopatkami in delo nam je šlo lepo od rok. Pred vrati naše igralnice je kmalu stal postaven sneženi mož, ki smo ga opazovali še ves teden. Zapeli smo mu tudi pesmico. Pozabili nismo niti na lačne ptičke. V krmilnico smo jim nasuli zrnja in jih opazovali, kako zadovoljni letajo okrog naše igralnice. Tudi najmlajši znamo poskrbeti za lačne ptice. **III Milka, Andreja, Vrtec Jožefe Maslo Ilirska Bistrica**

VESELJE NA SNEGU

Zima je tu in sneg, ki smo se ga zelo razveselili. Vsak dopoldan otroci iz skupine METULJČKI preživimo na snegu pred vrtcem. Tu se kepamo, ustvarjamo iz snega. Po hribčku pa smo se tudi sankali. Želimo si, da bi spet snežilo!
III Sonja in Bojana, Vrtec Jožefo Maslo, Ilirska Bistrica

IZ VRTCA OŠ PODGORA

December je mesec presenečenj. Mesec, ko prihajajo trije dobri možje, Miklavž, Božiček in dedek Mraz. December zna biti bučen in hrupen, a tudi tih in prijazen, zna se prithotapiti v srce in takrat se prepustimo spominom in kaj kmalu ob nežnem šumu zaslišimo kraguljčkov zven. V vrtcu je vse oživel. V otroških očeh so rasle želje kot lučke v vabljenih izložbah in zima nas je za kratek čas obdarila s snegom. Otroci so opazovali snežinke in ugotavljali, kako edinstvene so. Prav tako kot so oni in njihova družina. In kako zelo so bili veseli, ko smo skupaj pekli piškote za „Čajanko“, se družili s starši in si ogledali predstavo „Jelen Jarko“. Vsak dan je

bilo kaj novega v vrtcu, radi so ustvarjali, nastajale so voščilnice, sovice, risbice, snežinke, otroci so jih odnašali domov, a v vrtec prinašali nasmeh. Pogovarjali smo se o darilih, o praznovanju, o tem, kako si pomagamo doma in kako pomagamo drugim. Spoznali smo, da je darilo lahko lepa beseda in prav te

lepe besede smo zapisovali na koledar, da je lahko tudi pesem ali risba.

In domislili smo se, da zaigramo glasbeno pravljičico „Babica Zima“ tistim, ki jih med letom srečujemo v vrtcu, vendar ne pogosto. Zaigrali smo, jih za trenutek odpeljali v svet domišljije in sanj, za hip jim pričarali prazničen dan.

Res ni treba veliko, da nekoga obdarujemo, le odprto srce potrebujemo in iskrenost – potem je vse čisto preprosto. **TO JE NAJLEPŠE DARILO, KI GA LAHKO DAMO IN HKRATI DOBIMO.**

Naj nas objame ples snežink, naj nas **NOVO LETO** razvaja z zdravjem in srečo. **III Skupina „MUCE“, vzg. Marina, Barbara**

ZIMSKO RAJANJE V VRTCU PODGRAD

Zima je najlepši letni čas za marsikateriga otroka, predvsem ko nas obdari z obilico snega. Tako je bilo tudi v sredini meseca januarja, ko smo prejeli veliko pošiljko snega, ki smo jo z otroki dobro izkoristili. Oblekli smo se v smučarska oblačila, se zavili v tople šale ter se odpravili do bližnjega igrišča in se prepustili užitkom na snegu.

Pripravili smo si progo, namesto sank pa smo uporabili kar

vrečke za smeti, s katerimi smo drveli po bregu navzdol. Otroci so bili zelo navdušeni in so zelo uživali na snegu. Nasmehov na obrazih in iskric v očeh ni manjkalo.

Nismo se mogli izogniti niti kepanju niti poskušanju snega. V vrtec smo se vrnili precej utrujeni in zelo, zelo lačni. Tako otroci kot tudi vzgojiteljice smo zelo uživali na snegu in komaj čakamo, da ponovno zapade nova pošiljka snega. **III Tadeja Kerznar, vrtec Podgrad**

PRIREDITVE V FEBRUARJU

KAJ	KJE	KDAJ	KDO	INFO
Fotografska razstava na temo pusta	Foto klub Sušec	1.februar ob 18.uri	Občina Ilirska Bistrica	
Koncert učencev tekmovalcev TEMSIG 2013	Glasbena šola Ilirska Bistrica	4. februar 2013, ob 18. uri	Glasbena šola Ilirska Bistrica	
Večer slovenskih skladateljev	Glasbena šola Ilirska Bistrica	5. februar 2013, ob 18. uri	Glasbena šola Ilirska Bistrica	
Prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku:	Velika dvorana, Dom na Vidmu	6.februar ob 19.uri	Občina Ilirska Bistrica	
Razstava fotografij Vrbišče šjeme	Avla Dom na Vidmu	7.februar	KTD Vrbišče šjeme	
Prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku: -recital slovenske poezije -uprizoritev igre Mladi Dragotin Kette	OŠ Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica	7.februar ob 10.45	OŠ Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica	
Predpustna zabava v Bistruju Baladur	Bistro Baladur	7.februar od 21.ure dalje	Bistro Baladur	
Brezplačno strokovno vodenje po muzejskih zbirkah in Kettejevi spominski sobi	Grad Prem	8.februar ob 10.uri	Pokrajinski muzej Koper enota Ilirska Bistrica	
Pustna zabava	Bistro Baladur	8. in 9. februarja od 21. ure dalje	Bistro Baladur	
Pustno rajanje za predšolske otroke	Knjižnica Makse Samsa	12.februar ob 16.uri	Knjižnica Makse Samsa	
Prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku: - recital slovenske poezije - uprizoritev igre Mladi Dragotin Kette - predstavitev slikanice Deček in cvet: 10 Kettejevih otroških, ki so jo ilustrirali učenci naše šole, izšla pa bo v počastitev 50-letnice šolske stavbe, poimenovane po pesniku Dragotinu Ketteju	OŠ Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica	14.februar ob 17.uri	OŠ Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica	
Valentinova glasba in prodaja cvetja v Bistruju Baladur	Bistro Baladur	14.februar od 8h-22h	Društvo Kompresor	
Predstavitev knjige Brkinske stezice, avtorice Slavke Cetin - Čufar	Knjižnica Makse Samsa	14.februar ob 18.uri	KMS in Folklorna skupina Brkini	
DJ David Fresh	Bistro Baladur	16.februar od 21. ure dalje	Bistro Baladur	
Skupno druženje vseh generacij	Dvorana Doma starejših občanov Il. Bistrica	19.februar od 16. do 18.	Dekanijska karitas	Skupno druženje vseh generacij
Zimske ustvarjalne delavnice za predšolske otroke	Knjižnica Makse Samsa	19.februar ob 10.uri	Knjižnica Makse Samsa	
Zimske ustvarjalne delavnice za predšolske otroke	Knjižnica Makse Samsa	20.februar ob 16.uri	Knjižnica Makse Samsa	
Predstavitev knjige Zvone Šeruga: Popotnik	Knjižnica Makse Samsa	21.februar ob 18.uri	Knjižnica Makse Samsa	
Likovna razstava Jožeta Šajna	Galerija v Domu na Vidmu	22.februar ob 18.uri	Občina Ilirska Bistrica	
Gostovanje gledališke skupine KD Domovina Osp	Velika dvorana, Dom na Vidmu	23.februar ob 19.uri	JSKD	
Društvo za urbano kulturo Kompresor - Swing večer (DJ SamuRaj)	Bistro Baladur	23.februar od 21. ure dalje	Bistro Baladur	
Kviz«razgibajmo male možgančke» za osnovnošolce od 1.- 3. Razreda OŠ	Knjižnica Makse Samsa	26.februar ob 10.uri	Knjižnica Makse Samsa	Za udeležbo na kvizu in delavnicah je potrebna predhodna prijava v knjižnici ali po telefonu 71-44-188. Najboljše tekmovalce čaka nagrada
Kviz«razgibajmo male možgančke» za osnovnošolce od 4.- 6. Razreda OŠ	Knjižnica Makse Samsa	26.februar ob 11.uri	Knjižnica Makse Samsa	

Delavnica »osnove digitalne fotografije« za osnovnošolce od 7.- 9. razreda OŠ	Knjižnica Makse Samsa	28.februar ob 10.uri	Knjižnica Makse Samsa	Za udeležbo na kvizu in delavnicah je potrebna predhodna prijava v knjižnici ali po telefonu 71-44-188. Najboljše tekmovalce čaka nagrada
Razstava Sladka Istra	Knjižnica Makse Samsa	28.februarja do 8.marca	KMS in JSKD Ilirska Bistrica	
Delavnice ob prazniku »dan žena« za vse predšolske otroke	Knjižnica Makse Samsa	5.marec ob 10.uri	Knjižnica Makse Samsa	
Delavnice ob prazniku »dan žena« za vse predšolske otroke	Knjižnica Makse Samsa	6.marec ob 16.uri	Knjižnica Makse Samsa	

Informacije za objavo v napovedniku sprejemamo do 22. v mesecu po e-pošti: odmevi@ilirska-bistrica.si

PUST
je pršu 2013

ČETRTEK, 7. FEBRUARJA 2013, OB 18.00 URI
V DOMU NA VIDMU
PUST JE PRŠU 2013 - OTVORITEV

SOBOTA, 9. FEBRUARJA 2013,
V ŠOTORU V ŠPORTNEM PARKU NADE ŽAGAR
OD 16.00 DO 18.00 URE PUSTNO RAJANJE ZA OTROKE
OD 21.00 URE DALJE PUSTNI PLES ZA ODRASLE (vstopnina)

NEDELJA, 10. FEBRUARJA 2013
18. TRADICIONALNA
PUSTNA POVORKA
ETNOLOŠKIH IN NOVODOBNIH MASK,
PO ULICAH ILIRSKE BISTRICE, OD 14.00 URE
PO KONGU POVORKE ZABAVA Z GLASBENO SKUPINO V PRIREDITVENEM ŠOTORU
NA GELOTNI TRASI BO POSKRBLJENO ZA LAČNE IN ŽEJNE.

ILIRSKA BISTRICA
Turistično društvo
Ilirska Bistrica
Društvo
za razvoj
področja
mednarodnih
in športnih